

RAPORT O STANIE GMINY SOKOŁY

za 2020 rok

Maj 2021 r.

I. Wstęp

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym.

Raport podsumowuje działalność wójta i samorządu gminnego w roku poprzednim. Zakres opracowanego dokumentu obejmuje przede wszystkim realizację budżetu gminy, polityki społecznej, programów, strategii, uchwał rady gminy za rok 2020.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą mieszkańcom gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

II. Informacje ogólne

Gmina Sokoły położona jest na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej w obrębie tzw. „Zielonych Płuc Polski”. Teren gminy w znacznej części przylega do obszaru Narwiańskiego Parku Narodowego uznanego w Europie za najciekawszy region bagienno – rzeczny.

Pierwsza wzmianka historyczna o Sokołach pochodzi z 1239 roku. Atrakcyjne położenie na szlaku wiodącym z Mazowsza na Podlasie, uzyskanie w 1659 roku przywileju na targi oraz dodatkowo przywileju na jarmarki sprawiło, że stały się one ważnym centrum handlowym w regionie. Tradycja miejscowych jarmarków jest nadal żywa. Dzięki staraniom

dziedziczki w 1827 roku Sokoły zostały podniesione do rangi miasta. Prawa miejskie traciły dwukrotnie, ostatnio w 1950 r. i od tego czasu są miejscowością wiejsko-gminną.

Gminę Sokoły zamieszkuje 5.713 mieszkańców na obszarze 15.557 ha skupionych w 48 miejscowościach.

Statystyka ludności w Gminie Sokoły na dzień 31.12.2020

Lp.	Nazwa miejscowości	Stan ludności
1.	Bruszewo	323
2.	Bruszewo-Borkowizna	25
3.	Bujny	85
4.	Chomice	59
5.	Czajki	109
6.	Drągi	92
7.	Dworaki-Pikaty	63
8.	Dworaki-Staški	89
9.	Idźki Młynowskie	72
10.	Idźki Średnie	55
11.	Idźki-Wykno	57
12.	Jabłonowo-Kąty	79
13.	Jabłonowo-Wypychy	43
14.	Jamiołki-Godzieby	58
15.	Jamiołki-Kowale	75
16.	Jamiołki-Piotrowięta	126
17.	Jamiołki-Świeliki	28
18.	Jeńki	380
19.	Kowalewszczyzna	190
20.	Kowalewszczyzna-Folwark	111
21.	Kruszewo-Brodowo	200
22.	Kruszewo-Głąby	45
23.	Kruszewo-Wypychy	110
24.	Krzyżewo	136
25.	Mojsiki	72
26.	Noski Śnietne	84
27.	Nowe Racibory	218
28.	Perki-Bujenki	29

29.	Perki-Franki	62
30.	Perki-Karpie	56
31.	Perki-Lachy	41
32.	Perki-Mazowsze	54
33.	Perki-Wypychy	58
34.	Pęzy	32
35.	Porośl-Kije	74
36.	Roszki-Chrzczone	36
37.	Roszki Leśne	30
38.	Roszki-Sączki	36
39.	Roszki-Ziemaki	117
40.	Rzące	84
41.	Sokoły	1517
42.	Stare Racibory	21
43.	Stare Truskolasy	54
44.	Truskolasy-Lachy	104
45.	Truskolasy-Niwisko	66
46.	Truskolasy-Olszyna	89
47.	Truskolasy-Wola	43
48.	Waniewo	126
	Razem:	5713

W okresie ostatnich 21 lat odnotowano spadek liczby ludności gminy.

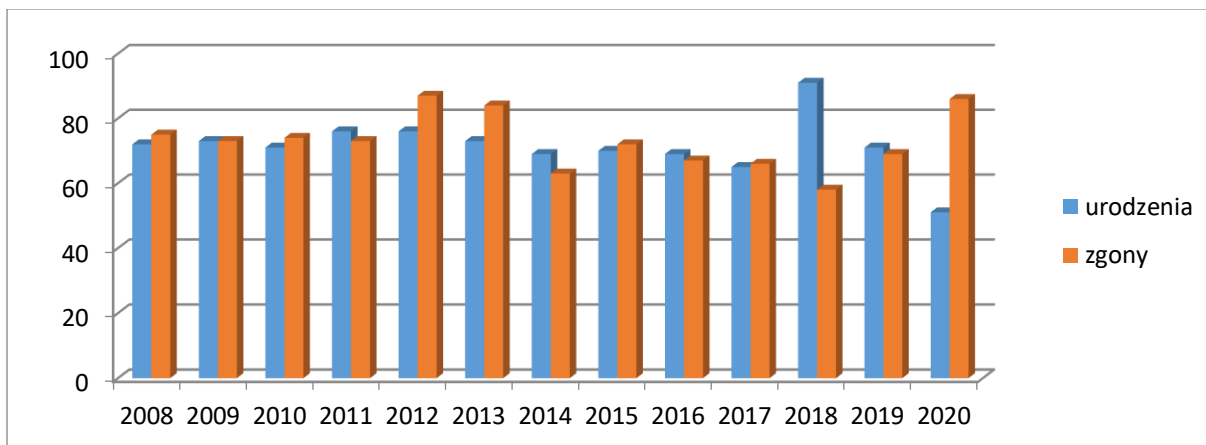
W 1998 liczba ludności wynosiła 6392.

W 2020 liczba ludności wynosiła 5713. W 2020 r. ubyło 68 osób.

Dzieci urodzone w latach 2008-2020 (zameldowane w naszej gminie) oraz osoby zmarłe w latach 2008-2020 z terenu naszej gminy.

Rok	Urodzenia	Zgony
2008	72	55
2009	73	73
2010	71	74
2011	76	73
2012	76	87
2013	73	84
2014	69	63
2015	70	72
2016	69	67
2017	65	66

2018	91	58
2019	71	69
2020	51	86

Statystyki Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych w 2020 roku:

Ogółem liczba ludności na dzień 31.12.2020 5 713 osób, w tym: Mężczyzn: Kobiet:	2 876 2 837
Urodzenia w 2020 roku: 51 w tym: dziewczynki chłopcy	21 30
Zgony w 2020 roku: 86 w tym: kobiety mężczyźni	41 45
Przyjęto wniosków na dowody osobiste	210

Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego Sokoły w 2020 roku:

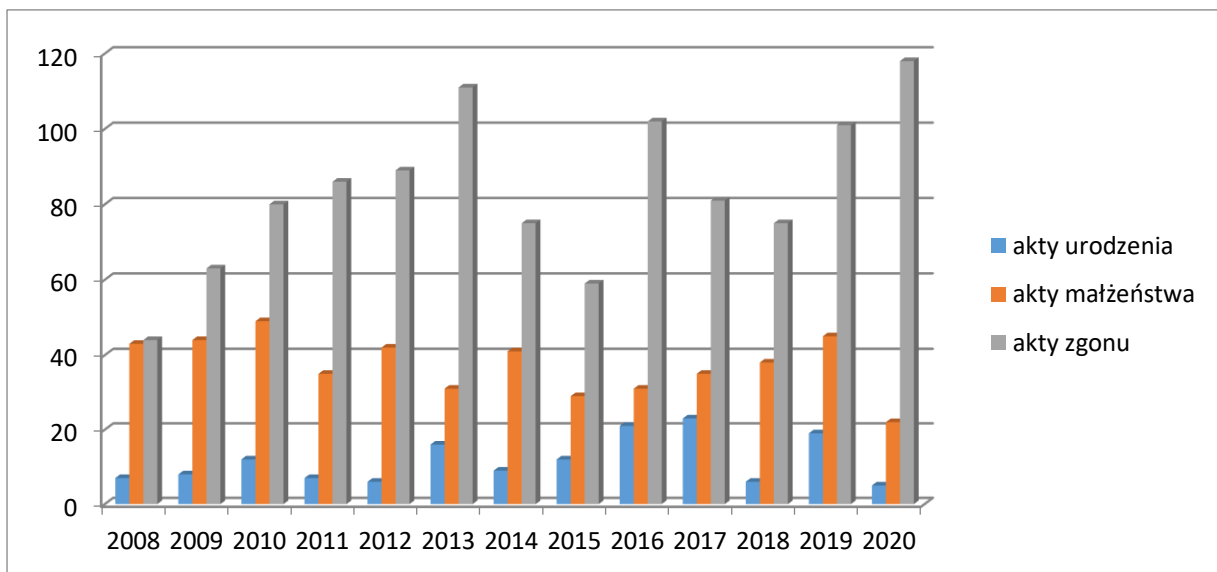
Sporządzone akty urodzenia, w tym: dzieci urodzone za granicą (transkrypcje)	5
Sporządzone akty małżeństwa, w tym: konkordatowe cywilne zagraniczne (transkrypcje)	22 7 2
Sporządzone akty zgonu, w tym: na terenie gminy Sokoły	118

Dokonano migracji aktów stanu cywilnego do Rejestru Stanu Cywilnego w ilości	857
Wydano odpisów aktów stanu cywilnego (skróconych, zupełnych, wielojęzycznych)	574
W 2020 roku 100 rocznicę urodzin obchodziła	1 mieszkanka

Akty urodzenia, małżeństwa i zgonów sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Sokolach w latach 2008-2020. Urodzenie, małżeństwo oraz zgon rejestruje Kierownik USC właściwy ze względu na miejsce urodzenia, miejsce zawarcia małżeństwa, miejsce zgonu albo miejsce znalezienia zwłok.

Rok	Sporządzone akty urodzenia	Sporządzone akty małżeństwa	Sporządzone akty zgonu
2008	7	43 w tym: - konkordatowe 34 - cywilne 4 - zagraniczne 5	44
2009	8	44 w tym: - konkordatowe 35 - cywilne 5 - zagraniczne 4	63
2010	12	49 w tym: - konkordatowe 43 - cywilne 3 - zagraniczne 3	80
2011	7	35 w tym: - konkordatowe 32 - cywilne 1 - zagraniczne 2	86
2012	6	42 w tym: - konkordatowe 32 - cywilne 3 - zagraniczne 7	89
2013	16	31 w tym: - konkordatowe 25 - cywilne 3 - zagraniczne 3	111
2014	9	41 w tym: - konkordatowe 37 - cywilne 1 - zagraniczne 3	75
2015	12	29 w tym: - konkordatowe 24 - cywilne 3 - zagraniczne 2	59

2016	21	31 w tym: - konkordatowe 22 - cywilne 5 - zagraniczne 4	102
2017	23	35 w tym: - konkordatowe 28 - cywilne 5 - zagraniczne 2	81
2018	6	38 w tym: - konkordatowe 34 - cywilne 3 - zagraniczne 1	75
2019	19	45 w tym: - konkordatowe 35 - cywilne 5 - zagraniczne 5	101
2020	5	31 w tym: - konkordatowe 22 - cywilne 7 - zagraniczne 2	118

Charakterystyka pozycji i rozwoju gminy

Gmina Sokoły to typowa gmina rolnicza. Na terenie gminy działają następujące instytucje i zakłady: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Integracji Społecznej, Centrum Kulturalno-Biblioteczne, trzy szkoły podstawowe, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Bank Spółdzielczy, Ośrodek Zdrowia, Urząd Pocztowy, Zespół Szkół Rolniczych w Krzyżewie, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Krzyżewie, Zakład Mięсны „Podlaska Chata”, Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy MD Care sp. z o.o w Dworakach Staśkach, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno-Wychowawczy w Perkach Karpiach, Centrum Turystyczno-Rehabilitacyjne w Krzyżewie oraz inne zakłady obsługujące ludność.

Liczba wpisów wg rodzaju działalności gospodarczej w 2020 roku w Gminie Sokoły

L.p.	Rodzaj działalności gospodarczej	Ilość działalności
1.	Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	3
2.	Działalność usługowa związana z leśnictwem	1
3.	Produkcja lodów	1
4.	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	1
5.	Produkcja włóknin i wyrobów wykonanych z włóknin, z wyłączeniem odzieży	1
6.	Produkcja wyrobów tartacznych	1
7.	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	1
8.	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących	1
9.	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
10.	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu	1
11.	Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	1
12.	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	1
13.	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	2
14.	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	3
15.	Produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych	1
16.	Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	1
17.	Naprawa i konserwacja maszyn	2
18.	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych	2
19.	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	2
20.	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	10
21.	Roboty związane z budową dróg i autostrad	1
22.	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	2
23.	Przygotowanie terenu pod budowę	1
24.	Wykonywanie instalacji elektrycznych	11
25.	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	4
26.	Tynkowanie	10
27.	Zakładanie stolarki budowlanej	1
28.	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	4
29.	Malowanie i szklenie	7
30.	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	3
31.	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	6

32.	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	3
33.	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	2
34.	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	1
35.	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	12
36.	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	1
37.	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt	4
38.	Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt	1
39.	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia	3
40.	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	2
41.	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	1
42.	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	6
43.	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	6
44.	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
45.	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	1
46.	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
47.	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
48.	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
49.	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
50.	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	1
51.	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	4
52.	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	1
53.	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	1
54.	Transport drogowy towarów	15
55.	Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy	1
56.	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	2
57.	Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)	2
58.	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych	1

59.	Działalność związana z oprogramowaniem	3
60.	Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki	1
61.	Pozostałe pośrednictwo pieniężne	2
62.	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	2
63.	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	2
64.	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe	1
65.	Działalność w zakresie architektury	1
66.	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	2
67.	Pozostałe badania i analizy techniczne	1
68.	DZIAŁALNOŚĆ WETERYNARYJNA	5
69.	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych	1
70.	Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych	1
71.	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa	1
72.	Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	2
73.	Pozostałe sprzątanie	3
74.	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	2
75.	Pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
76.	Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	1
77.	Pozaszkolne formy edukacji artystycznej	1
78.	Praktyka lekarska ogólna	1
79.	Praktyka lekarska specjalistyczna	1
80.	Praktyka lekarska dentystryczna	1
81.	Działalność fizjoterapeutyczna	1
82.	Działalność pogotowia ratunkowego	2
83.	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	1
84.	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna	2
85.	Naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego	1
86.	Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego	1
87.	Naprawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	1
88.	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	14
89.	Pogrzeby i działalność pokrewna	1
		226

W 2020 roku w Urzędzie Gminy złożono i przetworzono 101 wniosków w systemie CEIDG

L.p.	Rodzaj wniosku	Ilość wniosków
1.	założenie	19
2.	zmiana	45
3.	zmiana z zawieszeniem	11
4.	zmiana ze wznowieniem	8
5.	zakończenie	18
	razem	101

Przedsiębiorczość

Samorząd Gminy Sokoły realizuje od wielu lat szereg zadań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, aktywizacji, wzrostu aktywności społecznej. Historia tych działań przedstawia się następująco.

Zmiany zachodzące w kraju po roku 1989 nie ominęły również gminy Sokoły. Likwidacji uległy takie zakłady jak: Zakład Budownictwa Wiejskiego, Filia Zakładu „Mlekovita”, Centrala Nasienna, P.Z.Z. i szkoły ze względu na zmniejszającą się ilość dzieci. Mieszkańcy utrzymujący się z tych zakładów stracili pracę i poszerzyli szeregi bezrobotnych. Ponadto na wsi bezrobocie jest ukryte. Część młodzieży utrzymuje się z pracy w małych gospodarstwach rolnych, których dochody w ostatnim okresie uległy znacznemu obniżeniu.

Samorząd Gminy mając na uwadze tworzenie nowych miejsc pracy oraz wykorzystanie budynków po upadłych zakładach podejmował działania w kierunku poszukiwania inwestorów chętnych do otworzenia działalności gospodarczej.

Pierwszym inwestorem był Pan Leszek Jakim, który na bazie budynków po „Mlekovicie” w 2002 r. otworzył Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Mięsnego „SMAKOWITA”. Obecnie funkcjonuje tam **firma „Podlaska Chata”** - kolejny wytwórca świetnej jakości wędlin. Tradycyjne receptury, najwyższej jakości mięso i odpowiedni dobór przypraw są kluczem do ich sukcesu. Tutejsze długo dojrzewające wędliny, kiełbasy i pasztety można znaleźć na wielu targach regionalnych i w sklepach w Białymstoku, Olsztynie, Sokołowie.

Drugim zakładem uruchomionym w 2003 roku na bazie zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Dworakach Staśkach powstał Zakład Pielegnacyjno - Opiekuńczy, który miał za zadanie sprawowanie opieki nad osobami przewlekłe chorymi, wymagającymi całodobowej opieki i leczenia, w ramach kontraktu z NFZ. **W marcu 2009 roku rozpoczęło swoją działalność Centrum Rehabilitacji i Adaptacji prowadzone przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MD Care” sp. z o.o.** Ośrodek położony jest w zacisznym miejscu malowniczego Podlasia, oferuje wysoki standard pobytu, leczenia i opieki.

W 2012 roku NZOZ utworzył Oddział Rehabilitacji, gdzie zakres terapeutyczny obejmuje między innymi rehabilitację neurologiczną, powypadkową i ogólnousprawniającą. W latach 2011 - 2014 w Centrum funkcjonował zakład opiekuńczo leczniczy dla dzieci wentylowanych mechanicznie.

W ramach umowy z NFZ w 2015 roku działalność rozpoczął Dzienny Oddział Psychogeriatrici dla osób powyżej 60 roku życia, zaś w czerwcu 2018 r. powstał Całodobowy Oddział Psychogeriatrici.

Począwszy od 2019 roku, w ramach Centrum Chorób Cywilizacyjnych, powstały także dzienne i stacjonarne Oddziały Leczenia Zaburzeń Nerwicowych oraz dzienny Oddział Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i dzienny Oddział Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych.

Od 2019 roku NZOZ realizuje również projekt Centrum Wsparcia, czyli usługi asystenta osoby niepełnosprawnej realizowanej na terenie powiatu wysokomazowieckiego oraz bezpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego dla uczestników projektu. Z kolei od 2020 funkcjonuje projekt Przepis na samodzielność,

w ramach którego świadczone są usługi asystenta osoby niepełnosprawnej na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, łącznie z wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego.

Obecnie w „MD Care” zatrudnionych jest 84 osób - lekarze, pielęgniarki różnych specjalizacji, m.in. psychiatry, chorób wewnętrznych, seksuolodzy, terapeuci, psychologowie, rehabilitanci, którzy na co dzień opiekują się 134 pacjentami.

Oddziały:

Centrum Rehabilitacji i Adaptacji:

- Stacjonarny i Dzienny Oddział Psychogeriatricii
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy
- Zakład Rehabilitacji
- Centrum Leczenia Chorób Cywilizacyjnych:
- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu
- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych

- Dzienny i Całodobowy Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych

Działalność:

- opieka nad pacjentami w różnym wieku i cierpiących z różnych powodów somatycznych, psychosomatycznych, emocjonalnych i psychicznych
- opieka psychogeriatryczna i długoterminowa
- rehabilitacja osób po udarach, wypadkach, czy cierpiących na różne zaburzenia (np. zaburzenia żywienia, seksualne)
- terapie nerwicowe
- terapie uzależnień od alkoholu
- terapie uzależnień od substancji psychoaktywnych

Do Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przyjmowane są osoby, które wymagają całodobowej opieki pielęgnacyjnej, ale nie hospitalizacji, w ramach świadczeń zdrowotnych z powodu złego stanu zdrowia, którego przyczyną są:

- **zdiagnozowana choroba przewlekła**, w wyniku której uzyskali 40 punktów lub mniej w skali Bartel,
- **zmiany starcze**, które pozwoliły na uzyskanie 40 lub mniej punktów wg zmodyfikowanej skali Bartel.

ZAKRES OPIEKI W ZAKŁADZIE PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZYM

Świadczenia medyczne finansowane przez NFZ w ramach ubezpieczenia zdrowotnego obejmują:

- świadczenia lekarskie,
- świadczenia pielęgniarstwa (podawanie leków, monitorowanie podstawowych parametrów życiowych, tlenoterapia, pielęgnacja odleżyn, odparzeń),

- zabiegi pielęgnacyjne (karmienie, toaleta ciała, zmiana bielizny i pieluchomajtek),
- zabiegi z zakresu rehabilitacji ogólnej (dobrene przez lekarza specjalistę do stanu zdrowia i wieku),
- farmakoterapię,
- leczenie dietetyczne,
- opiekę psychologa,
- terapię zajęciową,
- zaopatrzenie w niezbędne leki oraz wyroby medyczne,
- wykonanie podstawowych badań diagnostycznych.

Ponadto prowadzona jest edukacja zdrowotna, której celem jest przygotowanie Pacjenta oraz członków jego rodziny/opiekunów do prowadzenia samoopieki i samoobsługi po opuszczeniu zakładu w warunkach domowych.

FORMY OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI W MD CARE

Zgodnie z ministerialnymi zaleceniami, pobyty w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym ma charakter czasowy, co oznacza, że chory stale lub czasowo powraca do domowego środowiska, gdzie opieka nad nim jest kontynuowana na innych warunkach.

Do Zakładu pensjonariusze przyjmowani są:

- **w ramach kontraktu z NFZ** – na pobyty długoterminowe,
- **w ramach odpłatnych świadczeń medycznych** – na pobyty długoterminowe oraz krótkoterminowe: wyręczające i poszpitalne.

Niezależnie od sposobu finansowania pobytu, dokładamy wszelkich starań, by czas spędzony w naszym ZPO był efektywny dla zdrowia.

W Centrum Rehabilitacji MD Care można skorzystać z OctaGym, jedynego w Polsce urządzenia, które umożliwia prowadzenie wielowymiarowej terapii Pacjentów z zaburzeniami układu mięśniowo-szkieletowego poprzez ćwiczenia w 576 pozycjach.

Terapia urządzeniem OctaGym polega na wzmocnieniu stabilizacji centralnej poprzez aktywizację mięśni tułowia bez obciążenia kręgosłupa.

Zabiegi zalecane są osobom po udarach mózgu oraz z bólami kręgosłupa.

W jej wyniku poprawie ulega siła mięśni, ruchomość kończyn, równowaga i koordynacja.

OctaGym pozytywnie wpływa na świadomość ruchu i własnego ciała, co przekłada się na lepszą codzienną funkcjonalność.

W strukturach zakładu znajdują się: **Zakład Rehabilitacyjny, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Oddział Psychogeriatrici Diennej i Stacjonarnej oraz Centrum Leczenia Chorób Cywilizacyjnych, Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz dzienny i całodobowy Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych.**

W grudniu 2006 roku w budynku po byłej Szkole Podstawowej w Starych Raciborach powstały **Warsztaty Terapii Zajęciowej**, których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Pomocy Szansa z siedzibą w Witowicach.

Budynek Warsztatów Terapii Zajęciowej nr 2 w Starych Raciborach

Warsztat Terapii Zajęciowej nr 2 w Starych Raciborach to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, przeznaczona dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia. Warsztat realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społeczno-zawodowej zgodnie z ustalonymi regulacjami prawnymi. Placówka działa w oparciu o statut i regulamin zatwierdzone przez zarząd stowarzyszenia.

Warsztat jest placówką pobytu dziennego i działa od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 -15.30. W godzinach pracy warsztatu przewiduje się jedną przerwę 45 minutową na spożycie posiłku, a w przypadkach, gdy będzie tego wymagał stan zdrowia uczestników indywidualny rytm zajęć z odpowiednią przerwą na wypoczynek. W TZ jest czynny przez cały rok z wyłączeniem jednego miesiąca przeznaczonego na przerwę wakacyjną (zazwyczaj jest to jeden z letnich miesięcy tj. lipiec lub sierpień). Placówka działa w oparciu o roczny plan pracy zatwierdzone przez dyrektora jednostki. Plan ten obejmuje rozkład zajęć w poszczególnych pracowniach, rodzaj zajęć

pozaobowiązkowych (kółka zainteresowań), działania psychologa i specjalisty do spraw rehabilitacji oraz wspólne zadania wszystkich pracowników (realizacja projektów związanych z realizacją celów statutowych stowarzyszenia).

Uczestnikami Warsztatów są osoby orzeczoną umiarkowaną i znacznym stopniem niepełnosprawności. Najczęściej występującą niepełnosprawnością wśród podopiecznych było upośledzenie umysłowe, choroby neurologiczne oraz zaburzenia psychiczne, w tym głównie schizofrenia paranoidalna. To właśnie tu niepełnosprawni uczą się jak radzić sobie w życiu z chorobą, wykluczeniem społecznym i własną ułomnością.

Główną formą terapii w Warsztatach w Starych Raciborach jest ergoterapia, która odbywa się poprzez zajęcia warsztatowe w pięciu pracowniach. Do każdej z nich uczęszcza 10 uczestników, nad którymi bezpośrednią opiekę sprawuje dwóch instruktorów terapii zajęciowej. Uczestnicy sami wybierają daną pracownię w zależności od własnych zainteresowań, uzdolnień oraz możliwości psychofizycznych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej **wyposażone** są w sześć pracowni:

- gospodarstwa artystyczną
- ogrodniczą
- papierniczą
- techniczno-stolarską
- wikliny
- pracownia umiejętności społecznych.

Zajęcia warsztatowe mają przede wszystkim na celu wyposażenie uczestnika w takie umiejętności, które będzie mógł on wykorzystywać w trakcie podjętej pracy zawodowej. Chodzi tu o takie umiejętności jak: współpraca w grupie, poprawna komunikacja interpersonalna, rozumienie i przestrzeganie regulaminów, znajomość praw i obowiązków pracowniczych, utrzymanie czystości własnego stanowiska pracy,

znajomość przepisów bhp, wykonywanie poleceń oraz przyjmowanie konstruktywnej krytyki itp.

Do warsztatu uczęszcza 60 uczestników, którzy są mieszkańcami powiatu wysokomazowieckiego i białostockiego. Starostwo Powiatu Wysokomazowieckiego jest jednostką nadzorującą działalność warsztatu i przekazującą środki finansowe na funkcjonowanie placówki, przy wymogu, iż 90% środków pochodzi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i 10% z budżetu samorządu. Z pozostałymi powiatami, powiat macierzysty podpisuje umowy na zwrot kosztów związanych z uczestnictwem w warsztacie podopiecznych pochodzących z innego powiatu niż powiat wysokomazowiecki.

Działalność Warsztatów to m.in. :

- prowadzenie rehabilitacji społeczno-zawodowej w oparciu o techniki terapii zajęciowej
- doradztwo zawodowe
- trening umiejętności społecznych
- zajęcia artystyczne: muzyczne, aktorskie, rękodzielnicze
- realizacja własnych projektów dot. edukacji prowadzenia zdrowego stylu życia, aktywności sportowej , zdrowia psychicznego, treningu kompetencji społeczno-zawodowych,
- organizacja staży zawodowych, podjęcia zatrudnienia w ZAZ
- wsparcie psychologiczno-psychiatryczne
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, prawnych, zdrowotnych
- wsparcie uczestników i ich rodzin w środowisku zamieszkania

Każdy uczestnik warsztatu realizuje swój indywidualny program rehabilitacji i terapii (dalej iprit), który obowiązuje przez cały rok. IPRiT obejmuje takie sfery jak: ogólny stan zdrowia i higiena osobista, czynności życia codziennego i ogólna zaradność, sferę: intelektualną, społeczną, emocjonalno-motywacyjną, potencjał zawodowy, postawę i umiejętności zawodowe, stosunek do opiekuna i współpracowników oraz współpracę z rodziną. Ocena iprit uczestnika dokonywana jest co sześć miesięcy przez Radę Programową (dalej RP). W przypadku oceny półrocznej dokonywana jest ona w

obecności podopiecznego placówki. Po okresie trzech lat RP dokonuje kompleksowej oceny postępów w rehabilitacji uczestników. Na podstawie analizy trzyletniego funkcjonowania podopiecznego w warsztacie RP podejmuje decyzję w kwestii:

- a) podjęcia zatrudnienia przez uczestnika i kontynuowania rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy;
- b) potrzeby skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy po odbyciu dalszej rehabilitacji w warsztacie;
- c) przedłużenia uczestnictwa w terapii ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji.

Warsztat zatrudnia 17 pracowników, w tym 11 instruktorów terapii zajęciowej, psychologa, księgową, specjalistę ds. rehabilitacji oraz dyrektora. Jedną z instruktorek pełni również obowiązki pielęgniarki, natomiast dyrektor placówki realizuje zadania z zakresu doradztwa zawodowego. 90% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym.

Pracownia stolarska

Zajęcia terapeutyczne

Kiermasz ozdób świątecznych wykonanych przez uczestników Warsztatów

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (OREW)

W budynku po byłej Szkole Podstawowej w Perkach Karpach we wrześniu 2009 roku utworzono **Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Perkach Karpach**. Utworzony Ośrodek jest miejscem edukacji, rehabilitacji i wychowania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej tj. upośledzonej umysłowo w stopniu głębokim, a także z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami. Powyższa inwestycja przyczyniła się do likwidacji barier stojących na drodze integracji osób pełno i niepełnosprawnych poprzez ich pełne uczestnictwo w życiu szkolnym. Działalność ośrodka ma charakter regionalny, a więc obejmuje cały powiat wysokomazowiecki oraz gminy sąsiednie. W międzyczasie zmieniały się organy prowadzące. Obecnie ośrodek prowadzony jest przez Sokolskie Stowarzyszenie Rozwoju **W roku 2020 do OREW-u uczęszczało 21 dzieci i zatrudnionych było 16 osób.**

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy jest niepubliczną, specjalistyczną placówką, prowadzoną przez Sokolskie Stowarzyszenie Rozwoju, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 25 lat z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, które wymagają kompleksowej i wielodyscyplinarnej pomocy. Pobyt w Ośrodku jest bezpłatny a dojazd do niego finansowany przez Urząd Gminy/Miasta odpowiedni miejscu zamieszkania wychowanka.

Ośrodek to szczególne miejsce, w którym każde dziecko traktowane jest podmiotowo. Wyspecjalizowana kadra wspiera wszechstronny rozwój dzieci a szeroki wachlarz metod edukacyjnych oraz zindywidualizowana terapia podnosi jakość życia uczniów. Jednak jakość życia należy rozumieć tu przede wszystkim jako radość ze wspólnego przebywania, radość tworzenia, radość odnajdywania swoich mocnych stron, przewycięzania trudności. Priorytetem Ośrodka jest wspieranie wychowanków w ich codziennym życiu poprzez stwarzanie optymalnych warunków edukacji, rozwoju, opieki oraz rehabilitacji.

W Ośrodku zajęcia prowadzone są przez zespół specjalistów, posiadających przygotowanie oraz doświadczenie w pracy z małymi dziećmi o zaburzonym rozwoju psychoruchowym: oligofrenopedagog, terapeuta SI, terapeuta NDT-Bobath, psycholog, logopeda, fizjoterapeuta. Zadaniem zespołu jest m.in. ustalenie kierunków i harmonogramu działań w zakresie wczesnego wspomaganie i wsparcia rodziny dziecka, opracowanie indywidualnego programu terapii, koordynowanie działań specjalistów prowadzących zajęcia, analizowanie skuteczności udzielanej pomocy i ocenianie postępów dziecka.

Metody pracy zespołu:

- Terapia pedagogiczna
- Terapia logopedyczna
- Terapia ręki
- Rehabilitacja ruchowa metodą NDT-Bobath,
- Trening Umiejętności Społecznych TUS
- Program Aktywności KNILL,
- Stymulacja Wielozmysłowa wg. Pór Roku
- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne,
- Integracja Sensoryczna,
- Dogoterapia

A także inne metody - te, które są indywidualnie dobrane do preferencji i kompetencji danego dziecka.

Obecnie do OREW uczęszcza 23 uczniów.

Do głównych zadań Ośrodka należy:

- spełnianie obowiązku szkolnego
- zajęcia rewalidacyjno- wychowawcze,
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka
- trening umiejętności społecznych
- terapia dostosowana do indywidualnego rozwoju dziecka: logopedia, rehabilitacja, zajęcia z psychologiem, integracja sensoryczna, terapia NDT Bobath
- terapie i metody wspomagające np.: hipoterapia, dogoterapia, felinoterapia, Metoda Ruchu Rozwijającego wg Weroniki Sherborne, Metoda Dobrego Startu, integracja odruchów dynamicznych i posturalnych, terapia neurotaktylna
- przysposobienie do pracy czyli wykształcenie ogólnych umiejętności oraz efektywne przygotowanie uczniów do dorosłości, w tym także praktyczne przysposobienie do podjęcia zatrudnienia na otwartym chronionym rynku pracy
- oferta dla rodziców tj. wycieczki, warsztaty, wykłady, pokazy
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna, grupa wsparcia, indywidualne konsultacje

Edukacja w **OREW** na poziomie przedszkolnym i szkolnym, zorganizowana jest w zespoły:

- wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- wychowania przedszkolnego
- rocznego przygotowania przedszkolnego
- edukacyjno-terapeutyczne.

Szanse rozwoju:

- kreowanie pozytywnego obrazu Ośrodka w środowisku lokalnym
- działalność zespołu ds. promocji Ośrodka, prowadzenie stron www, współpraca z mediami, organizowanie i współorganizowanie imprez środowiskowych, zabaw integracyjnych, akcji charytatywnych, wystaw tematycznych, przyjazdów gościnnych z innych placówek, konferencji, wyjazdów studyjnych

- propagowanie zdrowego stylu życia, kultury fizycznej i działań proekologicznych, organizowanie zawodów sportowych, pokazów zdrowej żywności, organizowanie akcji ekologicznych
- utrzymywanie placówki w odpowiednim stanie technicznym
- wyposażenie placówki w nowoczesne pomoce dydaktyczne, specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny, tablice interaktywne, komputery
- wprowadzenie nowoczesnych, innowacyjnych form terapii i wspomaganie rozwoju dziecka poprzez szkolenie kadry oraz zakup sprzętu

WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka to **bezpłatne zajęcia pobudzające rozwój psychoruchowy i psychospołeczny**, dedykowane dzieciom, które zagrożone są niepełnosprawnością, od momentu stwierdzenia wystąpienia niepełnosprawności, aż do momentu podjęcia przez dziecko nauki w pierwszej klasie szkoły podstawowej (0-7lat).

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka obejmuje wszystkie formy wspomagania, których celem jest stymulacja małego dziecka, w zakresie kompensacji braków rozwojowych dziecka oraz udzielania psychopedagogicznego wsparcia jego rodzinie. Ma ono na celu podniesienie poziomu funkcjonowania dziecka oraz wspieranie rodziców (opiekunów) w procesie opieki i wychowania. Realizacja wczesnego wspomaganie rozwoju odbywa się na podstawie wskazań Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i na okres wskazany w opinii.

Rodzaj i częstotliwość zajęć z dzieckiem i jego rodzicami ustalane są indywidualnie przez zespół specjalistów w zależności od potrzeb danego dziecka w wymiarze **od 4 do 8 godzin miesięcznie** (1 lub 2 godz. tygodniowo). Zajęcia odbywają się w placówce Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego, a w szczególnych przypadkach w domu rodzinnym dziecka.

ZAJĘCIA EDUKACYJNO-TERAPEUTYCZNE

Ośrodek umożliwia dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Zajęcia realizowane są w grupach wychowawczych, obejmujących wychowanków w zbliżonym wieku z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb rozwojowych, stanowiących:

- zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
- oddziały przedszkolne przeznaczone dla wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- oddziały edukacyjno-terapeutyczne przeznaczone dla wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizujących w OREW roczne przygotowanie przedszkolne, obowiązek szkolny i nauki;
- zespoły rewalidacyjno-wychowawcze przeznaczone dla wychowanków z głęboką niepełnosprawnością intelektualną;

Liczba wychowanków w grupach wychowawczych wynosi:

- w przypadku wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim - do 4 osób
- w przypadku wychowanków z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym - do 8 osób
- w przypadku wychowanków z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna a drugą niepełnosprawnością jest autyzm, w tym zespół Aspergera – do 4 osób.

Grupą wychowawczą opiekuje się nauczyciel- terapeuta wychowawca. Do każdej grupy wychowawczej zatrudniona jest pomoc wychowawcy/asystent nauczyciela-terapeuty.

ZAJĘCIA REWALIDACYJNE

Jednym z ważnych aspektów wspierania rozwoju naszych wychowanków są **zajęcia rewalidacyjne**.

Zajęcia adresowane są do konkretnego dziecka i zmierzają do spowodowania pozytywnych zmian w zakresie jego funkcjonowania.

W procesie rewalidacji wszystkie działania skierowane są na doskonalenie u wychowanka funkcji niezaburzonych oraz optymalne usprawnianie tych, w których występują dysfunkcje.

Główne kierunki oddziaływań rewalidacyjnych to: maksymalne usprawnianie, rozwijanie najmniej uszkodzonych funkcji psychicznych i fizycznych, korygowanie funkcji zaburzonych i uszkodzonych, kompensowanie, czyli wyrównywanie przez zastępowanie oraz stymulowanie, dynamizowanie rozwoju.

REHABILITACJA RUCHOWA

REHABILITACJA dzieci i młodzieży w Ośrodku ma głównie charakter indywidualny oparty na zaleceniach lekarza rehabilitacji. Taki rodzaj współpracy sprzyja podniesieniu ogólnej sprawności i wydolności fizycznej, kształtowaniu prawidłowej postawy podopiecznych.

Zajęcia rehabilitacji obejmują: kinezyterapię, masaż leczniczy, masaż relaksacyjny, hydroterapię oraz zajęcia sportowe.

Kinezyterapia jest najważniejszym elementem rehabilitacji leczniczej. Polega na dostosowaniu starannie opracowanych modeli ruchowych w określonych jednostkach chorobowych. Metody kinezyterapeutyczne charakteryzują się szerokim wykorzystaniem ruchu jako środka terapeutycznego. Kinezyterapia obejmuje zespół ćwiczeń fizycznych i gimnastyki leczniczej, które mają za zadanie zwiększenie zakresu ruchu w stawach, siły mięśniowej oraz ogólnej sprawności.

Oto niektóre ćwiczenia wykorzystywane w pracy z naszymi wychowankami:

- ćwiczenia bierne
- ćwiczenia czynno- bierne
- ćwiczenia czynne w odciążeniu
- pionizacja i nauka lokomocji
- gimnastyka korekcyjna

Masaż - wpływa korzystnie na cały organizm. Polega na odkształcaniu tkanek masowanych, w celu uzyskania efektu terapeutycznego. Do podstawowych technik masażu należą: głaskanie, rozcieranie, ugniatanie, rolowanie, wibracja, wstrząsanie, oklepywanie. Masaż jest dopełnieniem terapii indywidualnej ponieważ pomaga utrzymać ruchomość i elastyczność stawów.

Zajęcia sportowe sprzyjają emocjonalnemu zaangażowaniu się wychowanków oraz mobilizują do poprawnego wykonywania ćwiczeń. Ważną rolę odgrywa tu element współzawodnictwa i integracji.

Hydroterapia polega na terapeutycznym zastosowaniu wody w postaci kąpieli, natrysków, polewań, zmywań, płukań i innych zabiegów. Właściwości fizyczne wody pozwalają zmniejszyć przewlekłe dolegliwości bólowe i stany zapalne, korygują zaburzenia napięcia mięśni, koordynacji ruchowej i sprawności poruszania się.

Odpowiednio przygotowana kadra dba, aby ćwiczenia oprócz podstawowej funkcji usprawniającej były atrakcyjne, zachęcały dziecko do podejmowania wysiłku, uczyły współpracy.

LOGOPEDIA / LOGORYTMIKA

ZAJĘCIA LOGOPEDYCZNE w naszym ośrodku są jednym z wielu sposobów pomocy wychowankom. Ich treści, formy jak również metody są maksymalnie dostosowane do indywidualnych potrzeb oraz możliwości każdego dziecka.

W trakcie zajęć w celu realizacji założonych zadań stosuje się szeroką paletę pomocy dydaktycznych, wdraża odpowiednie zasady np. zasada stopniowania trudności, indywidualizacji pracy oraz krótkich i częstych powtórzeń. Warto wspomnieć o LOGORYTMICE, która jest atrakcyjną oraz skuteczną formą ćwiczeń terapeutycznych oddziałującą na sferę słuchową, słuchowo-ruchową i ruchową.

Wspólne zabawy oraz gry logopedyczne dostarczają wychowankom wiele radości i ułatwiają osiągnięcie tych małych i większych sukcesów.

ZAJĘCIA Z PSYCHOLOGIEM

Psycholog w naszym ośrodku prowadzi zajęcia dla wychowanków zarówno w formie zajęć indywidualnych jak grupowych. Oprócz tego współpracuje z rodzicami oraz zespołem terapeutycznym. W ramach spotkań Zespołu Terapeutycznego odbywa się

wymiana doświadczeń, obserwacji i spostrzeżeń na temat funkcjonowania wychowanka w czasie zajęć, aktywności własnej w OREW, jak i w domu rodzinnym.

Zajęcia indywidualne mają na celu:

- Usprawnianie i rozwijanie kontaktu z dzieckiem,
- Poznawanie oraz poprawne okazywanie uczuć i emocji
- Rozwijanie kompetencji społecznych: obserwacji, naśladownictwa, współpracy i współdziałania
- Wygaszanie niepożądanych zachowań, utrudniających pracę pedagogiczną, funkcjonowanie w grupie rówieśniczej i w domu rodzinnym
- Relaksację i wyciszenie
- Rozwijanie aktywności poznawczej
- Poznawanie świadomości własnego ciała oraz sygnalizowanie potrzeb
- Rozwijanie umiejętności samoobsługowych

Zajęcia grupowe mają na celu:

- Rozbudzanie inicjatywy w kontaktach z innymi ludźmi, rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych, respektowanie granic i praw drugiej osoby
- Rozpoznawanie i nazywanie emocji na podstawie różnych sytuacji społecznych
- Naukę radzenia sobie w sytuacjach trudnych
- Rozwijanie wiary we własne możliwości, rozwijanie zainteresowań i aktywności własnej
- Współpracę w grupie: dawanie, przyjmowanie wsparcia i pomocy, współzawodnictwo

Współpraca z rodziną:

- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością, wyjaśnianie istoty niepełnosprawności
- wspomaganie w rozwoju i wychowaniu osób niepełnosprawnych
- wspomaganie w radzeniu sobie z zachowaniem trudnych dzieci
- ujednoczenie oddziaływań terapeutycznych w OREW i w domu
- interwencje kryzysowe
- **ARTETERAPIA** - to terapia przez sztukę. Rzeźba, malarstwo, taniec czy śpiew otwierają nam dostęp do naszego wnętrza: emocji, potrzeb, lęków. Ale arteterapia pomaga nie tylko w przypadku chorej duszy – nieoceniona bywa również w leczeniu chorób fizycznych. Arteterapia jest dobra dla każdego i w każdym wieku. Działania artystyczne są sposobem na wyrażenie siebie. Osoby z problemami natury emocjonalnej, psychologicznej, często dopiero przez sztukę są w stanie otworzyć się. Jest to bezcenne, bo tylko wtedy terapeuta może im pomóc. Należy podkreślić, że w arteterapii nie trzeba mieć żadnych uzdolnień w kierunku określonej dziedziny sztuki, to nie ma znaczenia. Działanie terapeutyczne ma sam proces twórczy. Ekspresja artystyczna powoduje w człowieku uczucie wyzwolenia, można to określić jako - oczyszczenie. Polega to na tym, że w pewnym momencie, gdy intensywnie i z zaangażowaniem

pracujemy nad swoim dziełem, "puszczają" blokady emocjonalne, nagromadzone emocje znajdują w końcu ujście, lęki ustępują, zmniejsza się napięcie.

- **Przykłady arteterapii**
- **Choreoterapia** – terapia tańcem i ruchem w ogóle. Umożliwia integrację emocji i stanu ducha z ciałem, uwalnia od stresu, pozwala na porzucenie dawnych wzorców ruchowych i naukę nowych. Dzięki choreoterapii możliwe jest bardziej świadome doświadczenie własnego ciała, pokonywanie jego ograniczeń, wyzwalanie pożądanых reakcji, jak radość, odprężenie, otwartość.
- **Muzykoterapia** – muzyka towarzyszy ludziom od tysięcy lat, zajmowała i zajmuje w naszym życiu szczególne miejsce. Muzyka ma niespotykaną zdolność wzbudzenia emocji, pobudza potrzeby estetyczne i poznawcze, dociera do głębi naszej duszy. Śpiew, gra na instrumentach, ekspresja ruchowa do muzyki stanowi bardzo ważny element muzykoterapii aktywnej. Słuchanie muzyki zajmuje istotne miejsce i jest podstawą receptywnych technik muzykoterapii. Spokojne dźwięki wpływają na ciało i umysł relaksująco, bądź przeciwnie – pobudzająco (zależnie od efektu, który chcemy uzyskać). Z kolei granie na instrumentach daje pacjentowi poczucie sprawstwa.
- **Bajkoterapia** – terapeuta dobiera odpowiednie bajki terapeutyczne i czyta je bądź włącza multimedialnie. Słuchanie lub oglądanie bajek wpływa kojąco, zabija nudę, czasem podsuwa pewne rozwiązania. Oglądanie bajek zawsze zakończone jest dyskusją.

ANIMALOTERAPIA to metoda, która wspomaga leczenie oraz rehabilitację osób niepełnosprawnych. Polega na bliskim i naturalnym kontakcie ze zwierzętami. Odbiorcami animaloterapii są osoby z zaburzeniami i deficytami w sferze psychoruchowej. Działania są kierowane przede wszystkim do dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, zespołem Downa, porażeniem kończyn, zanikiem mięśni, zaburzeniami uwagi, autyzmem a także do osób niewidomych.

W ośrodku wychowankowie korzystają z następujących form terapii ze zwierzętami:

- **HIPOTERAPIA** (terapia z udziałem koni) – jest to nieoceniona pomoc w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Pozwala korygować postawę ciała, reguluje napięcie mięśniowe, doskonali równowagę, koordynację, orientację w przestrzeni, w schemacie własnego ciała, pobudza zmysły, stymuluje i normalizuje czucie powierzchniowe. Zwiększa samodzielność, wydolność organizmu, wzmacnia odporność i możliwości koncentracji uwagi.
- **DOGOTERAPIA** (terapia z udziałem psów) – odpowiednio wyszkolony pies, prowadzony przez terapeutę jest swoistym motywatorem w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Pies, poprzez bezwarunkową akceptację, zaspokaja potrzebę bliskości, łagodzi poczucie samotności, odrzucenia czy lęku. Głaskanie i przytulanie się do niego sprzyja rozluźnieniu mięśni i zrelaksowaniu się. Kontakt z czworonogiem pomaga radzić sobie z trudnymi emocjami. Pomoc w pielęgnacji psa usprawnia, uczy odpowiedzialności, zachęca do samodzielności.

- FELINOTERAPIA (terapia z udziałem kotów) – działanie terapeutyczne ma nie tylko sam kontakt fizyczny z kotem, ale nawet jego obserwacja lub przebywanie w jego towarzystwie. Felinoterapia wpływa na poprawę samopoczucia, obniżenie poziomu lęku, zmniejszenie poczucia samotności. Zwiększa wydzielanie endorfin, stymuluje układ odpornościowy. Dźwięki wydawane przez koty jak mruczenie dodatkowo uspokajają, relaksują.

Wybierając wspomagającą lub alternatywną metodę komunikacji uwzględnia się:

- intelektualne możliwości dziecka – koncentrację uwagi, rozumienie znaków i słów; należy zastanowić się czy system komunikacji będzie opierać się na zdjęciach, na obrazkach, na symbolach, a może literach
- percepcję wzrokową – ostrość widzenia, wodzenie wzrokiem – są ważne przy wyborze wielkości znaków i ich rozmieszczaniu na tablicy
- percepcję słuchową – poziom ubytku słuchu, czy należy wspomóc się aparatem słuchowym
- możliwości motoryczne dziecka – możliwość wskazywania znaków, wykonywania gestów, umiejętności potrzebne do obsługiwania pomocy komunikacyjnej
- indywidualne preferencje dziecka
- możliwości przystosowania środowiska dziecka, w którym miałyby używać AAC, do określonej metody
- cel wprowadzenia AAC.

ZAJĘCIA DODATKOWE:

ZAJĘCIA TEATRALNE

Zajęcia teatralne, bez względu na zdolności indywidualne, a także predyspozycje dzieci są swoistą terapią pedagogiczną, która w naturalny sposób dostarcza dzieciom różnorodnych bodźców, zaspakaja podstawowe potrzeby psychofizyczne, wyzwala rozmaite formy działania i ekspresji twórczej, rozwija i doskonali pamięć wzrokową i słuchową, rewelacyjnie ćwiczy koordynację wzrokowo – słuchową.

Zajęcia teatralne wpływają korzystnie na wszechstronny rozwój dziecka, sprzyjają poszerzaniu i utrwalaniu wiadomości. Pozwalają również na połączenie wszystkich typów ekspresji dziecięcej: plastycznej, słownej, muzycznej i ruchowej.

Zajęcia teatralne spełniają funkcję integracyjną, pozytywnie wpływają na relacje z rówieśnikami, ale i również spełniają funkcję terapeutyczną. Zabawy w teatr wywierają duży wpływ na postawy moralne dzieci, kształtują osobowość, uczą wyrażania emocji, rozładowują nagromadzone negatywne emocje oraz wyostrzają wszystkie zmysły dziecka. Wprowadzenie dzieci w świat sztuki poprzez zabawy teatralne przynosi im wiele korzyści, rozwija intelektualnie wzbogacając ich świat nowymi treściami, poszerza słownictwo, rozwija logiczne myślenie, kształci pamięć i uwagę, eliminuje nieśmiałość i lęk. Tworzenie spektakli teatralnych są popularnymi formami wykorzystania teatru w naszym Ośrodku. Przygotowujemy przedstawienia na różne

okazje. Są to spektakle związane ze świętami Bożonarodzeniowymi lub Wielkanocnymi, z okazji dnia babci i dziadka oraz z okazji dnia matki. Przygotowujemy również w każdym roku szkolnym układ taneczny, który mamy przyjemność zaprezentować na festiwalu w Sokółce.

Wychowankowie bardzo lubią zajęcia teatralne, przygotowują się do każdego przedstawienia profesjonalnie. Podchodzą poważnie do granej przez nich roli i cieszą się z osiągniętych sukcesów. Bawiąc się w teatr i występując przed publicznością wychowankowie czują się szczęśliwi, bo słyszą oklaski i pochwały, a uśmiech dziecka jest radością nas wszystkich.

ZAJĘCIA KULINARNE

Podczas zajęć kulinarnych dzieci i młodzież spędzają czas na aktywnym, pozytywnym działaniu niwelując tym samym niepożądane zachowania i dając podstawę do wzrostu własnej wartości. Podczas tych zajęć szczególny nacisk kładzie się na opanowanie umiejętności samoobsługowych w zakresie przygotowywania posiłków lub doskonalenia tych umiejętności poprzez naukę gotowania, pieczenia, robienia kanapek, deserów. Kuchnia to miejsce, gdzie można znaleźć zarówno przyjemność jak i zabawę. Przebywając w niej dziecko odbiera wiele silnych bodźców: kształt, zapach, smak, dźwięk. Kuchnia wypełniona wieloma różnymi urządzeniami, produktami spożywczymi, sprzętami - służy jako doskonałe miejsce do usprawniania dziecka. Sprzymierzeńcem w tych zajęciach jest apetyt dzieci, a to pozwala na skupienie uwagi, polepszenie koordynacji wzrokowo – ruchowej, porozumiewania się w grupie.

Zajęcia kulinarne polegają na kształtowaniu odpowiedniego klimatu wyzwalającego w dziecku autentyczną radość tworzenia. Ciekawe i atrakcyjne formy zajęć dają wychowankom wiele nowych szans do działań twórczych w ramach których mogą przetworzyć własną pracę w widoczne i smaczne efekty. Zajęcia te dostosowane są do każdego dziecka – do jego obecnego poziomu sprawności.

Cele nadrzędne tych zajęć to usprawnianie czynności samoobsługowych, wyrabianie umiejętności posługiwania się prostymi sprzętami i urządzeniami kuchennymi, właściwe zachowanie się i zwrócenie uwagi na należyte bezpieczeństwo i higienę pracy podczas zajęć w kuchni, poznawanie nowych smaków, próby samodzielnego przygotowywania potraw, wyrabianie poczucia estetyki poprzez zewnętrzny obraz przygotowywania potraw i ich estetyczne spożywanie, wyrabianie umiejętności właściwego gospodarowania produktami spożywczymi i ich przechowywania, kształtowanie umiejętności pracy w grupie.

Zajęcia kulinarne w OREW to również wzbogacenie oferty edukacyjnej Ośrodka, podniesienie efektywności działań rewalidacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych.

ZAJĘCIA OGRODNICZE

Kolejna forma terapii prowadzona w Ośrodku to **zajęcia ogrodnicze**. Wychowankowie podczas zajęć z pomocą terapeuty wykonują proste prace takie jak grabienie liści, strzyżenie trawy, przycinanie roślin oraz pielęgnowanie ich. Oprócz poznawania i obserwacji różnego rodzaju roślin, poznają również narzędzia ogrodnicze i uczą się nimi posługiwać.

Udział w zajęciach ogrodniczych uczy systematyczności, odpowiedzialności oraz umiejętności współdziałania w grupie. To świetny sposób na poznawanie świata przyrody wszystkimi zmysłami, co sprzyja rozwojowi spostrzegawczości, myślenia i mowy. Dzięki tym zajęciom dzieci uczą się cykli życia roślin i zwierząt zgodnego z kalendarzem pór roku, odpowiedzialności za rośliny poprzez systematyczną pracę, zasad uprawy ekologicznej. Potrafią patrzeć na ogród z szerszej perspektywy, uwzględniającej również to, co jest pod ziemią.

OREW to również SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY dla uczniów do 24 roku życia, którzy:

- ukończyli szkołę podstawową i posiadają świadectwo jej ukończenia
- posiadają aktualne orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego

Oferta:

- zajęcia w pracowni gospodarstwa domowego
- zajęcia w pracowni inżyniersko – biurowej
- zajęcia w pracowni rękodzieła i napraw
- udział w praktykach wyjazdowych w różnych instytucjach
- całkowicie nieodpłatny pobyt uczniów

Misją Ośrodka jest efektywne przygotowanie uczniów do dorosłości, w tym także praktyczne przysposobienie do podjęcia zatrudnienia na otwartym i chronionym rynku pracy!

Celem szkoły jest efektywne przygotowanie uczniów do dorosłości, w tym także praktyczne przysposobienie do podjęcia zatrudnienia na otwartym i chronionym rynku pracy.

Samorząd Gminy Sokoły był również współinicjatorem projektu w ramach którego powstało **Centrum Turystyczno-Rehabilitacyjne w Krzyżewie**, z którym aktualnie bardzo czynnie współpracuje. Ośrodek oferuje usługi z zakresu rehabilitacji, hotelarstwa, rekreacji i hipoterapii. Centrum poza walorami klimatycznymi, dysponuje świetnie wyposażonym zapleczem rehabilitacyjnym, rekreacyjno-sportowym, w tym stajnią z końmi przygotowanymi do hipoterapii oraz własną bazą hotelową i gastronomiczną. Posiada własne tereny sportowe – korty tenisowe, boiska do piłki nożnej, ręcznej, siatkówki i koszykówki, goście mogą

również korzystać z siłowni, groty solnej, sauny, wypożyczalni rowerów i kijów do nordic walking. Jest idealnym miejscem do wypoczynku dla pojedynczych osób, rodzin z dziećmi, grup szkolnych, jak również firm pragnących zapewnić swoim pracownikom wyjątkowy pobyt integracyjny. Może być także doskonałą lokalizacją zajęć dla uczniów w ramach tzw. „zielonej szkoły”. To wymarzony zakątek dla wszystkich, którzy cenią sobie aktywne i przyjemne spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu, w kontakcie z naturą. Ośrodek dysponuje 90 miejscami noclegowymi i zatrudnionych jest 56 osób, w tym 40 osób niepełnosprawnych.

ZAZ KRZYŻEWO

Zakład Aktywności Zawodowej dla niepełnosprawnych utworzony został na bazie niewykorzystanego internatu w Zespole Szkół Rolniczych w Krzyżewie. 22 stycznia 2015 roku została podpisana umowa z Zarządem Fundacji „Praca dla Niewidomych” na prowadzenie Ośrodka Turystyczno-Rehabilitacyjnego.

Misją Ośrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego w Krzyżewie jest motto założycielki Szkoły Rolniczej Pani Stefanii Karpowicz „Najważniejsze, to pracować dla tych, którzy nas potrzebują”. Stefania Karpowicz realizowała je poprzez wspieranie edukacji i pracę z młodzieżą z terenów wiejskich. Ośrodek rozszerzył tę misję na osoby wymagające wsparcia i zagrożone wykluczeniem społecznym – osoby niepełnosprawne, chore i wymagające rekonwalescencji po przebytej chorobie. Natomiast celem Ośrodka jest promowanie regionu i stworzenie warunków, w oparciu o bazę w Krzyżewie do rozwoju ruchu turystycznego powiatu Wysokomazowieckiego wykorzystując unikalne warunki przyrodnicze, zasoby fauny i flory, a także kultury i tradycji regionu dzięki szlakom turystyki pieszej i rowerowej oraz Narwiańskiego Parku Narodowego

To również wspieranie edukacyjne dzieci i młodzieży poprzez dostarczenie im wiedzy z zakresu ekologii, przyrody, podstaw i zasad właściwej turystyki, szacunku dla przyrody jako dobra narodowego, tradycji, kultury regionu, a także w sposób unikalny przekazanie dobrych praktyk w integracji społecznej osób niepełnosprawnych, co zwiększy szanse na zbudowanie przez nich w przyszłości społeczeństwa otwartego i obywatelskiego, w którym osoby niepełnosprawne znajdą należne im miejsce.

Centrum jest doskonałym miejscem do wypoczynku dla rodzin z dziećmi, szkół, osób indywidualnych jak również firm pragnących zapewnić swoim pracownikom wyjątkowy pobyt integracyjny. To miejsce dla wszystkich którzy cenią sobie spędzenie wolnego czasu na świeżym powietrzu w kontakcie z naturą.

Centrum zapewnia:

- noclegi w komfortowych pokojach 2, 3, 4-osobowych o standardzie hotelowym, z łazienkami przystosowanymi dla osób niepełnosprawnych, z systemem przywoławczym, TV, 34 miejsca noclegowe, WiFi

- noclegi w standardzie turystycznym – pokoje 2,3,4-osobowe,
- łazienka wspólna na piętrze , 44 miejsc noclegowych,
- całodienne wyżywienie : śniadania , obiady,

- obiadokolacje, kolacje, przerwy kawowe,
- bezpłatny parking,
- tereny sportowe wyposażone w : kort tenisowy, boiska sportowe do piłki ręcznej, nożnej, siatkówki, koszykówki, bieżnie, siłownia zewnętrzna, plac zabaw.

- wypożyczalnia rowerów,
- wypożyczalnia kijów nornic walking,

Oferta rehabilitacyjna

W centrum Turystyczno-Rehabilitacyjnym w Krzyżewie oferowane są zabiegi rehabilitacyjne wykonywane przez wykwalifikowany zespół w zakresie:

- Fizykoterapii – prądy interferencyjne, prądy diadynamiczne, galwanizacja, jonoforeza, prądy TENS, elektrostymulacja, ultradźwięki, magnetoterapia, laser, fonoforeza, naświetlanie lampa SOLUX, krioterapia miejscowa, okłady parafango.

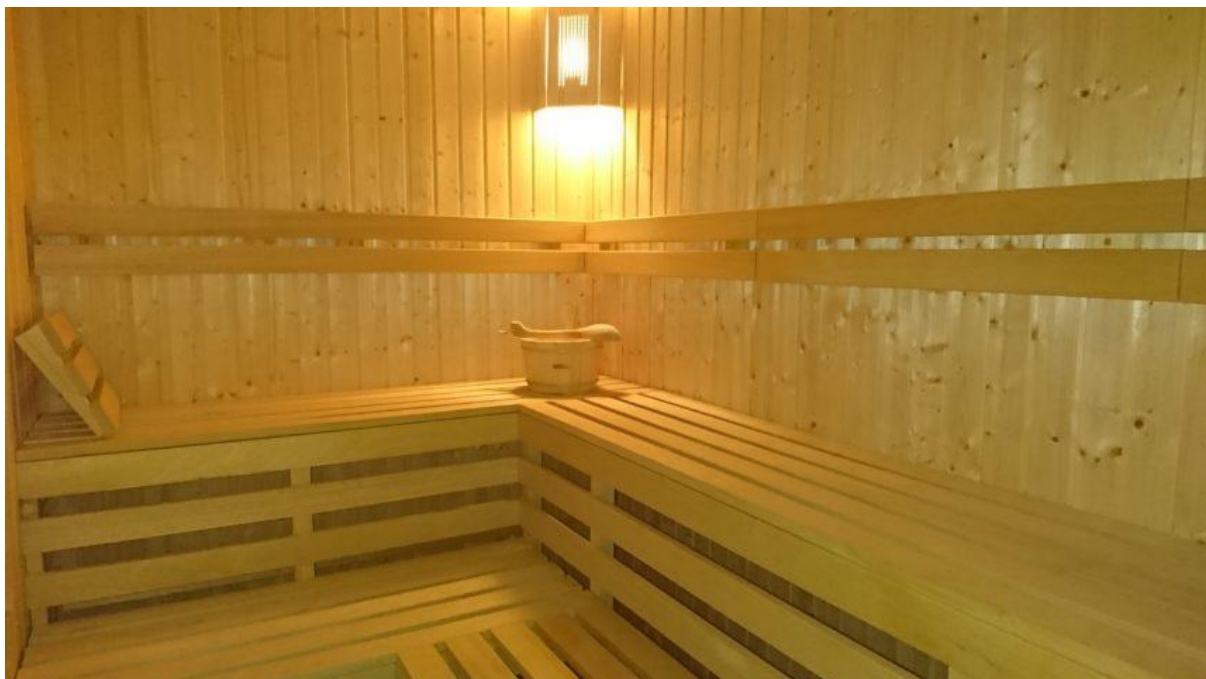
-Kinezyterapia – ćwiczenia indywidualne, ćwiczeni UGUL, ćwiczenia grupowe ogólnousprawniające, trakcje odcinka C i L-S.

- Hydroterapii – kąpiele perełkowe.

-Masaż – klasyczny całościowy i częściowy, masaż twarzy, drenaż limfatyczny, masaż leczniczy, masaż izometryczny.

- grota solna, sauna, siłownia,

Ośrodek posiada własną stajnię z końmi przygotowanymi do hipoterapii.

Prowadzona jest również nauka jazdy konnej i przejażdżki bryczką.

Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny w Krzyżewie zatrudnia 56 osób (w tym 40 osób niepełnosprawnych) m.in kierownik zakładu, samodzielna księgowa, pomoc księgowej, pracownik CIT, pielęgniarka, fizjoterapeuta, instruktor ds. gospodarczych/kierowca, instruktor ds. obsługi stajni, instruktor ds. obsługi kuchni, asystent ds. żywienia, intendent/pomoc kuchenna, instruktor ds. hotelarstwa, pracownik gospodarczy

Centrum Integracji Społecznej w Sokolach

Budynek Centrum Integracji Społecznej w Sokolach

Gminna jednostka budżetowa pod nazwą Centrum Integracji Społecznej w Sokolach została utworzona z dniem 1 lutego 2020 r. uchwałą nr XI/78/2019 Rady Gminy Sokoły z dnia 30 grudnia 2019 r. Przedmiotem działania CIS jest realizacja zadań Gminy Sokoły z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. CIS funkcjonuje w budynku powstałym przy Centrum Kulturalno-Bibliotecznym w Sokolach, który również został dofinansowany ze środków unijnych, w ramach RPOWP na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego. W wyniku realizacji projektu został rozbudowany budynek istniejącego Gminnego Ośrodka Kultury o 3 sale dydaktyczne, salę terapeutyczną i do spotkań z psychologiem oraz zaplecze kuchenne. Całkowita wartość projektu - 588.153,32 zł, wysokość dofinansowania: 466.731,98 zł, wkład własny Gminy - 112.196,34 zł.

Utworzenie i funkcjonowanie CIS-u dofinansowane jest z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, działanie 9.1. Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego. wartość projektu: 1 206 363,60 zł, dofinansowanie z UE 909 180,60 zł.

Projekt zakłada objęcie 30 osób, (w tym min. 21 K oraz 9 M w tym 4 osoby niepełnosprawne) zamieszkujących na terenie gminy Sokoły, Kobylin Borzymy i Łapy, które doświadczają wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej przesłanki (os korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w tym z POPŻ,

dysfunkcjami lub deficytami wpływającymi na obniżenie szans na rynku pracy tj. np. uzależnienia, brak kwalifikacji zawodowych itp.) wsparciem w ramach CIS. W CIS prowadzone są zajęcia z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej. Czynnikiem hamującym aktywność społeczną i zawodową są czynniki psychologiczne oraz czynniki sytuacyjno-środowiskowe. Do pierwszych można zaliczyć niski poziom motywacji do aktywności, wyuczoną bezradność, negatywne wzorce rodzinne, niski poziom wiedzy oraz indywidualne trudności. Drugą grupę czynników stanowią m.in.: problemy finansowe oraz ograniczony dostęp do wsparcia. Dlatego też, dla każdego uczestnika projektu zostaje ustalona indywidualna ścieżka reintegracji obejmująca takie działania jak: reintegracja społeczna (indywidualne i grupowe wsparcie psychologa, pracownika socjalnego, spotkania integracyjne), reintegracja zawodowa (indyw. i grupowe wsparcie doradcy zawodowego, kurs zawodowy, warsztaty). Podstawą realizacji projektu jest przeprowadzona diagnoza, z której wynika, że osoby korzystające ze wsparcia OPS w dużej mierze pozostają bierne społecznie i zawodowo. Rozpoznanie potrzeb uczestników pozwoliło na określenie działań adekwatnych do ich potrzeb dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie wskaźnika efektywności zaw. na poziomie 25%. Wskaźnik efektywności społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostanie osiągnięty na poziomie 34%. Projekt realizowany będzie w 2 ed – śr. 15 – osobowe x 2 edycje. Wnioskodawca zobowiązuje się do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu podmiotów po zakończeniu realizacji projektu co najmniej przez okres odpowiadający jego realizacji.

W Centrum prowadzone są szkolenia w zawodach: pracownik terenów zielonych i opiekun osób starszych. W jednostce zatrudnionych jest trzech pracowników na umowy o pracę (kierownik CIS, instruktor reintegracji społecznej, instruktor reintegracji zawodowej) oraz wykonywane zadania w ramach umów zleceń (psycholog, socjoterapeuta, pracownik socjalny, terapeuta uzależnień, doradca zawodowy).

W Gminie Sokoły najwięcej osób pracuje w sektorze rolnictwa, ale również w handlu, usługach, oświacie i administracji samorządowej. Działają również zakłady produkcyjne związane z branżą rolniczą lub budowlaną. Dobrze działające firmy handlowe i usługowe nie tylko na terenie naszej gminy ale obsługujące kilka powiatów to między innymi:

- Firma Trans-Rol Kruszewo –Wypychy,
- PHU Ziempol Kruszewo - Brodowo i Bruszewo – Borkowizna,
- PHU Rolteks Sokoły,
- Firma Roltoma Sokoły,
- Firma AG Chemia Sp. z o.o. Sp. K. Sokoły,
- Firma TOMIL Jeńki,
- Firma Usługi Transportowe Jeńki.

Jednak przede wszystkim ludzie młodzi i coraz lepiej wykształceni stanowią duży potencjał i są szansą na rozwój tej ziemi.

Inne działania samorządu na rzecz rozwoju regionu, które należy podkreślić to **współpraca z przedsiębiorcami w celu przywrócenia transportu kolejowego**. W 2020 r. podpisano „Deklarację Współpracy” z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w sprawie uruchomienia na terenie gminy Sokoły ogólnodostępnego punktu infrastruktury usługowej w km 76,617 linii kolejowej nr 36 – ładowni Sokoły (punkt przeładunkowy).

W dniu 5 października 2020 r. odbyło się uroczyste otwarcie reaktywowanej po 20 latach Stacji Towarowej w Sokołach. Linia kolejowa nr 36 Ostrołęka-Łapy, która była oddana do użytku 27 listopada 1893 r. za czasów zaboru rosyjskiego, została zamknięta dla ruchu pasażerskiego 3 kwietnia 2000 r., a miesiąc później zamknięto ruch pociągów towarowych. Wójt Gminy Sokoły Pan Józef Zajkowski od momentu zamknięcia był inspiratorem wielu akcji i działań na rzecz przywrócenia ruchu towarowego. Lokalny przedsiębiorca, Pan Józef Andrzej Remisiewicz, właściciel firmy Trans-Rol, odegrał dużą rolę w tych staraniach.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele rządu i parlamentu, wóldarze miast, gmin i powiatów z województwa podlaskiego, a także przedstawiciele PKP PLK i Grupy Azoty. Nie zabrakło również przedsiębiorców, dyrektorów instytucji, radnych i sołtysów z naszej gminy.

Uroczystość rozpoczął Wójt Gminy Sokoły Pan Józef Zajkowski, który przedstawił historię wieloletnich starań o przywrócenie ruchu kolejowego w Sokołach. Działania Wójta docenione zostały w wystąpieniach zaproszonych gości. Wykład na temat „Kolej kołem zamachowym rozwoju polskiej gospodarki” wygłosił prof. Henryk Wnorowski.

Wydarzenie relacjonowane było w programie „Nadzieja w regionie”, TVP 3 Oddział w Białymstoku, Polskie Radio Białystok oraz na żywo na portalu internetowym „wysokomazowiecki24”.

Infrastruktura techniczna.

Gmina Sokoły jest zwodociągowana w 100 %. Funkcjonują cztery stacje wodociągowe: Sokoły, Drągi, Bruszewo i Jeńki. Do 1990 roku na terenie gminy było 43,0 km sieci wodociągowej rozdzielczej. Wodociągi zbiorowe znajdowały się w 17 miejscowościach. W chwili obecnej mamy 119,23 km sieci zlokalizowanej w 48 miejscowościach oraz w większości zabudowań kolonijnych. W gminie jest również dobrze rozwinięta gospodarka ściekowa. Posiadamy nowoczesną oczyszczalnię ścieków. Na przestrzeni lat 1995 – 2020 skanalizowano miejscowości, tj. Sokoły, Kruszewo Brodowo, Kruszewo Głąby, Kruszewo Wypychy, Krzyżewo – ZSR i ZAZ z możliwością podłączenia mieszkańców /sieć ciśnieniowa/, Dworaki-Staśki /NZOZ/ i miejscowości w kierunku Sokół – z możliwością podłączenia mieszkańców /sieć ciśnieniowa/. Obecnie łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 33,21 km. Alternatywą dla pozostałych miejscowości są przydomowe roślinne oczyszczalnie ścieków - jako tani i skuteczny sposób oczyszczania ścieków w gospodarstwach wiejskich. Dotychczas w Gminie Sokoły wybudowano około 100 tego typu oczyszczalni.

Przez Gminę Sokoły przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia 250 mm oraz gazociąg tranzytowy 1400mm Rosja – Niemcy. Na terenie gminy Zakład Gazowniczy planuje doprowadzenie sieci gazowniczej od stacji redukcyjno-pomiarowej Dworaki-Staśki do miejscowości Sokoły, Kruszewo-Głąby, Kruszewo-Brodowo. Pozwoli to na możliwość podłączenia się przez mieszkańców do gazociągu. Inwestycja jest na etapie opracowania dokumentacji projektowej. Rozpoczęcie realizacji inwestycji nastąpiło w 2020 r.

W wyniku realizowanych inwestycji Gmina jest w całości zwodociągowana i wszystkie drogi dojazdowe do miejscowości gminnych są utwardzone.

System komunikacji.

Podstawowymi drogami na terenie gminy są dwa odcinki dróg wojewódzkich, tj. Wysokie Mazowieckie – Białystok i Sokoły – Jeżewo Stare. Łączna długość dróg powiatowych wynosi około 79 km, pozostałe to drogi gminne o łącznej długości około 659,21 km. Wszystkie drogi gminne dojazdowe do miejscowości (68 km) są utwardzone. Przez południową część gminy przebiega linia kolejowa relacji Warszawa – Białystok. Według informacji PKP planowana jest kompleksowa modernizacja linii kolejowej relacji Warszawa – Białystok E75, co wiąże się z przebudową i częściową likwidacją przejazdów kolejowych, a także wykonaniem dróg serwisowych. Planowana prędkość jazdy pociągów po modernizacji to 220 km/godz. Ponadto przez teren gminy przebiega linia kolejowa Łapy – Śniadowo, która dzięki staraniom Wójta, Rady Gminy i miejscowych przedsiębiorców w 2017 r. została ponownie uruchomiona, zaś w 2020 r. uroczyście otwarto Punkt Przeładunkowy na Stacji Kolejowej w Kruszewie Brodowie.

III. Informacje finansowe

- **Stan finansów gminy**

Budżet gminy Sokoły na rok 2020 przyjęty został uchwałą Nr XI/71/2019 Rady Gminy Sokoły z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Sokoły na rok 2020. w wysokości:

Dochody budżetu w wysokości 29.754.629,93 zł, z tego:

- bieżące w wysokości **26.044.648,00 zł,**
- majątkowe w wysokości **3.709.981,93 zł,**

Wydatki budżetu w wysokości 33.529.938,93 zł, z tego:

- bieżące w wysokości **23.822.210,43 zł,**
- majątkowe w wysokości **9.707.728,50 zł**

Plan ten był zmieniany w 2020 roku uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy.

Po dokonanych zmianach plan budżetu na rok 2020 wynosił:

- **Dochody budżetu w wysokości 33 544 049,82 zł, z tego :**
  - bieżące w wysokości **29.213.058,12 zł,**
  - majątkowe w wysokości **4.330.991,70 zł,**

- **Wydatki budżetu w wysokości 37 319 358,82 zł, z tego :**
  - bieżące w wysokości **28.738.604,57 zł,**
  - majątkowe w wysokości **8.580.754,25 zł,**

Na dzień 31.12.2020 roku zobowiązanie z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiło 2.760.000 zł.

W 2020 roku spłacono 980.000 zł rat kredytów. Nie pozostały zobowiązania wymagalne na 31.12.2020 roku.

Plan dochodów po zmianach na rok 2020 roku ustalono w wysokości 33 544 049,82 zł zrealizowano w 2020 roku w wysokości 36.994.205,51, co stanowi 110,29%.

Plan wydatków budżetowych na rok 2020 ustalono na kwotę 37.319.358,92 zł, zrealizowano w 2020 roku 32.744.030,16 zł, co stanowi 87,74 %.

Wydatki przeznaczone były na realizację zadań określonych w ustawach, a w szczególności są wyrazem realizacji zadań społecznych, gospodarczych i administracyjnych gminy, zarówno własnych jak i zleconych.

Wydatki bieżące gminy skierowane są na działalność Urzędu Gminy, szkół, ośrodka opieki społecznej, instytucji kultury, zabezpieczenie porządku publicznego na terenie gminy.

	Plan:	Wykonanie:	% udz. w wykon.
<i>Wydatki ogółem :</i>	<i>37.319.358,82</i>	<i>32.744.030,16</i>	<i>100,00</i>
Wydatki majątkowe	8.580.754,25	7.599.409,49	23,20
Wydatki bieżące	28.738.604,57	25.144.620,67	76,80

Rada Gminy Sokoły nie wyodrębniła funduszu sołectkiego na 2020 r.

- Wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2020 r.

1. Zrealizowano zadanie pn. „Powiązanie drogi gminnej z drogą powiatową Nr 1527B poprzez rozbudowę drogi gminnej w miejscowości Roszki-Sączki”. W ramach zadania wykonano:

- rozbudowę drogi gminnej w miejscowości Roszki-Sączki o długości 790,00 m o nawierzchni bitumicznej,
- obrzeża betonowe o wymiarach 30x8cm – 96,00 m,
- bariery ochronne – 200,00 m,
- nawierzchnię z kostki brukowej 8 cm – 634,52 m,
- krawężniki betonowe najazdowe – 15x22 cm – 73,00 m.
- krawężniki betonowe 15x30 cm – 247,00 m.

Koszt wykonania robót budowlanych, pełnienia funkcji inspektora nadzoru oraz wykonania tablic informacyjnych - 1.723.180,17 zł. Zadanie było dofinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 1.039.416,10 zł.

2. Zrealizowano zadanie pn. „Powiązanie drogi powiatowej Nr 2041B z drogą wojewódzką Nr 671 poprzez drogę gminną Nr 106389B przez miejscowość Idźki-Wykno”. W ramach zadania wykonano rozbudowę drogi gminnej Nr 106389B przez miejscowość Idźki-Wykno o długości 1264,60 m o nawierzchni bitumicznej. Koszt wykonania robót budowlanych, pełnienia funkcji inspektora nadzoru, wykonania tablic informacyjnych – 2.334.571,63 zł. Zadanie było dofinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 1.317.252,92 zł.

3. Zrealizowano zadanie pn. „Rozbudowa i przebudowa drogi gminnej - ul. Krzewina w Sokołach wraz z infrastrukturą techniczną”. W ramach zadania wykonano:

- przebudowę ul. Krzewina w Sokołach o długości 489,97 m o nawierzchni bitumicznej; nawierzchnia z kostki gr. 8 cm o pow. 199,00 m² (na zjazdach) i o pow. 819,47 m² (na chodnikach); długość chodnika 491,11 mb.
- słupy oświetleniowe wraz lampami – 15 szt.
- przebudowę elektroenergetycznej sieci napowietrznej i kablowej nn-0,4 kV i SN-15kV
- sieć wodociągową o dł. 532,00 m.
- sieć kanalizacji deszczowej o dł. 572,30 m.
- sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o dł. 446,50 m., kanalizację sanitarną tłoczną o dł. 211,00 m., pompownię ścieków DN 1,5 H = 3,60 m.

Koszt wykonania robót budowlanych i pełnienia funkcji inspektora nadzoru – 3.029.314,91 zł. Zadanie było dofinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 1.329.556,10 zł.

IV. Informacja o stanie mienia komunalnego za 2020 r.

Gmina Sokoły posiada mienie komunalne, w skład którego wchodzi:

- grunty
- budynki
- budowle i urządzenia techniczne
- środki transportowe.

1. Grunty stanowiące własność komunalną gminy zajmują obszar 347,5280 ha, w skład których wchodzi :

- tereny mieszkaniowe – 0,9714 ha
- tereny przemysłowe – 1,3508 ha
- inne tereny zabudowane – 11,3519 ha
- zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy – 0,0290 ha
- grunty rolne zabudowane – 1,0671 ha
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – 3,0635 ha
- droga – 287,2844 ha
- użytki kopalne – 6,1788 ha
- lasy – 3,4974 ha
- łąki trwałe – 0,3957 ha
- nieużytki – 15,4139 ha
- pastwiska trwałe – 3,4640 ha
- grunty orne – 10,7988 ha
- inne tereny komunikacyjne – 0,4272 ha
- grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych – 1,4586 ha
- grunty pod rowami – 0,3642 ha
- grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi – 0,4113 ha

W 2020 roku w naszej gminie przeprowadzono przetarg na:

a) najem lokalu użytkowego o pow. 112 m², położonego w Sokołach przy ul. Rynek Mickiewicza 6 na okres 10 lat z przeznaczeniem na prowadzenie apteki lub sklepu

medycznego. W wyniku przetargu wyłoniono najemcę na okres od 09.10.2020 r. do 09.10.2030 r.

W 2020 r. Gmina Sokoły nabyła:

- a) nieruchomość gruntową niezabudowaną, oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 451/11 o pow. 0,0119 ha, położoną w obrębie ewidencyjnym Jeńki,
- b) ½ budynku mieszkalnego nr 24 wraz z ½ częścią działki nr 4/2, 5/13, 11/3 pod domem o pow. ogólnej 1200 m, położonych w obrębie ewidencyjnym Krzyżewo,
- c) grunty pod drogi gminne o łącznej pow. 0,5648 ha.

2. Drugim składnikiem mienia komunalnego są budynki których gmina posiada 34 i ½ szt.

w tym :

- budynki mieszkalne - 6 i ½ szt.
- budynki użytkowe - 20 szt.
- szkoły - 3 szt.
- budynki po szkołach – 3szt.
- ośrodki zdrowia - 2 szt.

3. W skład grupy obejmującej budowle i urządzenia techniczne wchodzi :

- drogi gminne o łącznej długości 659,8 km,
- sieci wodociągowe we wszystkich miejscowościach na terenie gminy Sokoły o długości 118,56 km,
- oczyszczalnia ścieków w Sokołach, oczyszczalnia przyzagrodowa przy Szkole Podstawowej w Nowych Raciborach, naturalna oczyszczalnia przy Warsztatach Terapii Zajęciowej w Starych Raciborach oraz oczyszczalnia w Bruszewie,
- sieć kanalizacyjna w miejscowości Sokoły, Kruszewo Brodowo, Kruszewo Głąby, Kruszewo Wypychy, Krzyżewo oraz kanalizacja tłoczna z miejscowości Dworaki-Staški do oczyszczalni ścieków o długości 32,55 km, w tym z kanałem tłocznym o długości 12,117 km oraz z przyłączami do 366 gospodarstw domowych i przepompowniami ścieków w miejscowości Sokoły, Kruszewo Brodowo, Kruszewo Głąby i Perki-Karpie w ilości 7 szt.,
- zamknięte gminne wysypisko nieczystości stałych położone w obrębie wsi Nowe Racibory,
- stacja uzdatniania wody – 4 szt.

4. Do środków transportowych będących własnością gminy wchodzi :

- samochód pożarniczy marki „Star”
- dwa samochody pożarnicze marki "Daimler-Benz"
- samochód ciężarowy marki Volkswagen T4 wykorzystywany jako środek lokomocji przy pracach bieżącego utrzymania budynków i dróg będących na stanie mienia komunalnego
- autobus marki „Autosan" dowożący dzieci do szkół, który oddano w dzierżawę dla PKS Nova S.A. w Białymstoku wraz z obowiązkiem dowożenia uczniów do

Zespołu Szkół w Sokołach i Szkoły Podstawowej w Bruszewie w roku szkolnym 2020/2021

- przyczepa z zespołem prądotwórczym o wartości nieumorzona
- przyczepa kempingowa wykorzystywana na placu targowym w Sokołach
- kosiarka samojezdna marki John Deere.

V. Oświata

Gmina Sokoły jest organem prowadzącym dwóch szkół podstawowych: SP w Bruszewie i SP w Sokołach. Szkoła Podstawowa w Kowalewszczyźnie prowadzona jest przez Stowarzyszenie Wsi Nadnarwiańskich.

W 2020 r. wydatki w dziale Oświata i wychowanie wyniosły 7.838.138,09 zł.

Szkołe Podstawowej w Kowalewszczyźnie do której uczęszcza 40 uczniów, prowadzonej przez Stowarzyszenie udzielono dotacji z budżetu gminy w wysokości 574.144,78 zł.

Szkoła Podstawowa w Bruszewie

Szkoła Podstawowa w Bruszewie prawie od 90 lat wpisuje się w historię społeczności lokalnej. Jest niezwykle ważnym elementem integrującym mieszkańców Bruszewa. Wieś Bruszewo jest miejscem wyjątkowym, od ponad 500 lat osiedlali się tu nad rzeką Śliną między innymi Bruszewscy, Jamiołkowscy, Śliwowsky, Drągowsky, Kruszewscy, Perkowsky,

Kalinowscy. Przez stulecia ukształtowała się społeczność, której zależy na działalności dla dobra społecznego. To właśnie mieszkańcy wystąpili z inicjatywą utworzenia szkoły i sami własną pracą i zaangażowaniem finansowym doprowadzili do pojawienia się szkoły w Bruszewie. W tym miejscu warto przypomnieć niektóre inicjatywy społeczne mieszkańców podejmowane dla dobra szkoły:

- początek lat 30 - tych XX w. podarowanie przez Antoniego Maciuszko placu pod budowę szkoły
- budowa drewnianego budynku szkoły w ramach pracy społecznej
- w latach 40 – tych dostarczanie przez rodziców opału i opodatkowanie się po 5 kg żyta od dziecka na utrzymanie woźnego
- podejmowanie różnego rodzaju inicjatywy na placu szkolnym m.in.: ogrodzenie terenu, zakładanie ogródków kwiatowych, budowa budynku gospodarczego
- podjęcie czynu społecznego, powstanie drugiego murowanego budynku szkoły
- dbałość o estetykę szkoły, zasadzenie drzew i krzewów, utworzenie boisk sportowych
- remonty w pracowniach szkolnych
- połączenie obu budynków w jedna całość (dobudowa łazienek, szatni i jednej sali lekcyjnej)

Obecnie szkoła jest postrzegana jako własność wsi – mieszkańcy ją budowali i oddali teren pod jej budowę. Wielu mieszkańców Bruszewa utożsamia się ze swoją szkołą, życzliwie przyjmuje inicjatywy związane z jej działalnością i zmianami zachodzącymi w szkole.

W roku 2022 będziemy obchodzić 90 rocznicę rozpoczęcia nauki szkolnej w Bruszewie. Chcemy by o tej rocznicy było głośno a jej obchody przebiegały w sposób godny.

Szkoła Podstawowa w Bruszewie pracowała w 2020 roku zgodnie z zatwierdzonym przez organ prowadzący arkuszem organizacyjnym, wedle którego w szkole było realizowanych 204,3 godzin lekcyjnych w I półroczu i 240,3 godzin w II półroczu wynikających z ramowych planów nauczania. W ramach opieki dla uczniów dowożonych w szkole były zorganizowane zajęcia świetlicowe w ilości 5 godzin tygodniowo, 6 godzin biblioteka szkolna, 6 godziny pomoc psychologiczno-pedagogiczna. W 2020 r. koszty poniesione na utrzymanie szkoły wynosiły 1.050.579,77 zł, w tym otrzymana subwencja oświatowa 455.455,00 zł.

- Uczniowie:

W 2020 r. do szkoły uczęszczało 32 uczniów, 12 uczniów objętych było dowożeniem.

- Kadra pedagogiczna:

Zatrudnionych jest 14 nauczycieli w tym: 9 dyplomowanych na 5,56 etatu, 2 mianowanych na 1,50 etatu, 2 kontraktowych na 1,11 etatu, 1 stażysta na 0,2 etatu.

Od kilku lat w szkole w Bruszewie widoczna jest ożywiona działalność wychowawcza i edukacyjna. Nasza szkoła nie marnuje talentów, w każdym uczniu dostrzegamy jego wyjątkowość i staramy się wspierać jego rozwój w określonym kierunku. Uczniowie z Bruszewa zaczęli odnosić sukcesy sportowe jak i w różnego rodzaju konkursach.

Dużym osiągnięciem edukacyjnym w 2020 są wyniki egzaminu ósmoklasisty. Tegoroczne wyniki są dla społeczności szkolnej dużym sukcesem i jesteśmy dumni z uczniów i nauczycieli. Nasi uczniowie uzyskali średnie wyniki lepsze od średnich wyników w kraju, województwie, powiecie i gminie. Ósmoklasiści z Bruszewa napisali egzamin

- z języka polskiego średnio na 68%
- z matematyki średnio na 62%
- z języka angielskiego średnio na 61 %

Wyniki egzaminu uplasowały nas na pierwszym miejscu w powiecie wysokomazowieckim, w ogólnym zestawieniu OKE w Łomży w powiecie wysokomazowieckim jesteśmy jedyną szkołą, która uzyskała wynik wysoki ze wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych.

Wyniki tegorocznego egzaminu motywują nas do dalszej pracy na rzecz rozwoju naszych uczniów i szkoły. Klasy są nieliczne, co sprawia, że warunki nauki są bardzo dobre. Mamy wspaniałych uczniów, ciekawych świata i zmotywowanych do nauki. Tegoroczni absolwenci od klasy siódmej systematycznie przygotowywali się do egzaminu. Nasz wynik jest dowodem, że mała wiejska szkoła pomimo wielu problemów funkcjonuje bardzo dobrze.

W lutym 2020 r. odbyła się XVIII edycja konkursu historycznego „Epoka Prymasa Tysiąclecia” pod honorowym patronatem Dyrektora Oddziału IPN w Białymstoku. Po eliminacjach pisemnych i ustnych komisja przyznała naszemu uczniowi 2 miejsce indywidualnie w kategorii szkół podstawowych na 27 uczestników etapu finałowego konkursu. Jednocześnie ten sam uczeń jako uczeń klasy VI został laureatem Wojewódzkiego Konkursu Historycznego organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku., znalazł się w grupie najlepszych uczniów szkół podstawowych województwa podlaskiego z historii, którzy uzyskali co najmniej 90 % punktów możliwych do zdobycia na każdym etapie konkursu.

Szkoła w Bruszewie tworzy środowisko, w którym przebywanie sprawia przyjemność. Potwierdzają to niektóre wypowiedzi uczniów jak również absolwentów m.in. „szkoła to miejsce, gdzie czuję się dobrze”, „jestem bezpieczny, nie boję się”, „czuję się jak w domu rodzinnym”, „bardzo lubię szkołę w Bruszewie. Ponieważ, gdy do niej przychodzę czuję, że będę miała dobry dzień”, „mam tu kolegów, jest tu fajna atmosfera i jestem do szkoły przyzwyczajony”, „Bruszewo kształtowało nasze osobowości”, „to nasze miejsce na ziemi”, „nauczyciele, uczniowie i rodzice tworzą tu wspaniałą więź”.

Nasza młodzież od kilku lat odnosi sukcesy w zawodach sportowych szczebla powiatowego, wojewódzkiego i ogólnopolskiego. Największe sukcesy nasi uczniowie odnieśli zdobywając złoty medal na Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w lekkoatletyce w Białymstoku w rzucie dyskiem, I miejsce w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej Województwa Podlaskiego w rowerowej jeździe na orientację.

W związku z panującą pandemią zawody sportowe zostały zawieszane, dopiero w wakacje tj. 30 sierpnia odbyły się Mistrzostwa Województwa Podlaskiego Młodzików U-16 w lekkoatletyce nasz uczeń został mistrzem województwa w rzucie młotem i wicemistrzem w biegu na 300m, drugi zajął 3 miejsce w biegu na 1000m z przeszkodami. W/w uczniowie z powodzeniem kontynuują swoją karierę i we wrześniu startowali w Łodzi na sztafetowych Mistrzostwach Polski - zajmując 4 miejsce w biegu 4x200m; w Słupsku i w Lublinie na Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w lekkoatletyce zajmując 1 miejsce w rzucie młotem i 4 - w biegu na 300m i 200 m.

W 2020 r. w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-20 „Zdalna Szkoła” Szkoła Podstawowa w Bruszewie wzbogaciła się w sprzęt komputerowy do nauki zdalnej dla uczniów i nauczycieli w ilości 15 laptopów (5 w pierwszym rozdaniu, 10 w drugim), które są wykorzystywane przez uczniów i nauczycieli w okresie nauki zdalnej.

Uczestniczyliśmy również w programie „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” priorytet 3 „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i biblioteka szkolna wzbogaciła swój księgozbiór o nowości książkowe. Kwota dofinansowania to 2480,00 zł, wkład własny 620,00 zł, razem 3100 złotych. Zostały zakupione książki dla dzieci i młodzieży oraz lektury szkolne w ilości 235.

Szkoła została podłączona do szerokopasmowego Internetu. Uczestniczymy w projekcie „Narwiańska Akademia Wiedzy”, projekt został pozytywnie rozpatrzony W ramach

projektu w szkole przewidziano dodatkowe zajęcia matematyczno-przyrodnicze i zakup pomocy dydaktycznych.

Pandemia spowodowała istotne zmiany w realizacji zadań szkoły, a zwłaszcza w procesie kształcenia i opieki nad uczniami. Zasadniczej zmianie uległy metody wspierania pracy nauczycieli, poszukiwaliśmy sposobów i narzędzi pracy zdalnej. Między innymi nauczyciele w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia zostali przeszkoleni w zakresie obsługi Microsoft Teams. Okazało się, że mimo początkowych obaw nauczyciele doskonale radzą sobie z wyzwaniami technicznymi i realizują cele zawarte w podstawie programowej, rodzice również komunikują się z nami poprzez platformę. Początkowo uczniowie naszej szkoły realizowali zajęcia dydaktyczne w formie zdalnego nauczania przy wykorzystaniu: dziennika elektronicznego, dysku szkoły, Messengera, poczty elektronicznej, telefonicznie, sms, Skype, platformy e –podręczniki, a od 01.11.2020 r. pracujemy wykorzystując platformę edukacyjną Microsoft Teams.

W związku z nauczaniem zdalnym obserwujemy większe zaangażowanie rodziców w proces kształcenia, szczególnie dotyczy to uczniów młodszych. Uważam, że nauczanie zdalne to nie jest czas stracony, otworzyły się przed nami nowe perspektywy, rozwinęliśmy nowe umiejętności i otworzyliśmy się na nowe doświadczenia. Wszyscy jednak, zarówno nauczyciele, rodzice i sami uczniowie tęsknią za szkołą. Jednocześnie stwierdzamy, że nic nie jest w stanie zastąpić bezpośredniego kontaktu nauczycieli z uczniami na lekcji w systemie klasowo-lekcyjnym. Zamknięcie w domach uniemożliwiło nam wszystkim realizację podstawowych działań dydaktyczno-wychowawczych, musieliśmy stać się bardziej elastyczni, kreatywni i odpowiedzialni. Podsumowując pracę dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą stwierdzam, że była ona prowadzona na dobrym poziomie. Obowiązki wynikające z charakteru pracy nauczycieli wykonywali właściwie bez większych zastrzeżeń, dbając o wysoki poziom nauczania, wychowania i opieki. Mamy taką nadzieję, że już wkrótce wrócimy do pracy w systemie klasowo-lekcyjnym za którym wszyscy tęsknimy.

Szkoła Podstawowa w Sokołach

Historia szkoły w Sokołach

Jak dowiadujemy się z kronik, pierwsza szkoła w Sokołach powstała w 1471 i była szkołą przyparafialną o charakterze religijnym. Nauczycielami byli najczęściej księża lub organści. Najstarsze świadectwo szkolne jakie posiada szkoła pochodzi z 1862 roku. Jest napisane po polsku, wystawione na Władysława Kaczyńskiego i podpisane przez ks. Jamiołkowskiego.

W okresie gubernialnym w Sokołach funkcjonowała szkoła jednoklasowa. Przed rokiem 1830 posiadała własny drewniany budynek przeznaczony dla 48 uczniów, nauczycielem był Stanisław Pogorzelski. W 1898 r. w zrujnowanym już budynku uczyło się 94 uczniów, w wieku 6–16 lat. Szkoła posiadała około 60 akrów ziemi uprawnej, ogród i sad.

W 1905 r. na polecenie władz carskich zbudowano nowy, drewniany budynek kosztem 5 tys. rubli. Jeden nauczyciel uczył wszystkich przedmiotów. Otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 270 rubli rocznie.

W II Rzeczypospolitej w mieście funkcjonowała 7-klasowa szkoła powszechna. Niektórzy nauczyciele pracujący wówczas w szkole: Zofia Perkówna, Zofia Kłoskówna, Zofia Zappowa, Sura Czerwońcowa, Józefa Perkowska, Bronisław Bogaczewicz – kierownik, Leonia Grzywa, Raila Modlińska, Antoni Modliński, Janina Olczak, Aniela Rogińska, Irmina Skalimowska, Stanisław Węglewski.

W 1935 r. oddano nowy budynek z wyposażeniem w sprzęt szkolny, meble i pomoce naukowe. Niestety rok 1939 przyniósł szkole zniszczenie. Stała się siedzibą okupanta. Na terenie gminy działało jednak tajne nauczanie.

Po wojnie szkoła rozpoczęła na nowo swoją działalność. W 1944 r. Bronisław Bogaczewicz na nowo organizował pracę w szkole, którą kierował do swojej śmierci w 1952 r. W 1952 r. kierownikiem została Halina Ławnicka.

W roku szkolnym 1971/ 1972 kierownictwo szkołą objęła Krystyna Knizewska, a od 1973 do 1983 roku dyrektorem Zbiorczej Szkoły Gminnej im. Adama Mickiewicza był Jerzy Krysiński. Po jego śmierci, aż do 2003 r. dyrektorem Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza była Elżbieta Kruszewska. Za czasów jej kadencji, w 1992 r., powstał Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły Podstawowej w Sokołach, a w 1994 r. nastąpiło otwarcie nowej części budynku.

W 1999 r., po wprowadzeniu w życie reformy szkolnictwa, powstaje w Sokołach Gimnazjum, z dyrektorem Jadwigą Sieniawską na czele. W tym samym roku odbyło się otwarcie kompleksu boisk sportowych.

Obydwie szkoły mieściły się w jednym budynku. W 2000 r. oddano do użytku wspólną halę sportową z gabinetami odnowy biologicznej. Był to jeden z nowocześniejszych obiektów sportowych w regionie. W godzinach popołudniowych korzystają z niego bezpłatnie wszyscy chętni mieszkańcy naszej gminy. Poza tym powstały dwie sale komputerowe, dwie świetlice i stołówka. W czytelnicy biblioteki szkolnej znajdują się stanowiska komputerowe z bezpłatnym dostępem do Internetu.

1 IX 2003 r. rozpoczął się nowy etap historii placówki. Powstał Zespół Szkół w Sokołach, w skład którego weszła Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza oraz Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II. Dyrektorem został Waldemar Kikolski. W bardzo dobrych warunkach uczyło się w sumie 674 uczniów, których nauczało 55 nauczycieli.

1.09.2017 r. w wyniku reformy edukacji Zespół Szkół w Sokołach przekształcony został w ośmioletnią Szkołę Podstawową im. Adama Mickiewicza z Punktem Przedszkolnym.

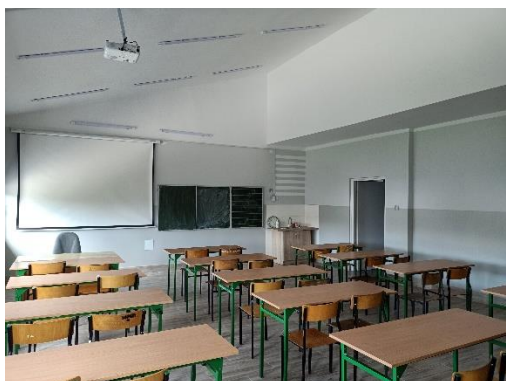
Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Sokołach obecnie.

Do szkoły uczęszcza 366 uczniów. Zatrudnionych jest 48 nauczycieli w tym: 37 dyplomowanych na 34,19 etatu, 2 mianowanych na 2 etat, 9 kontraktowych na 8,11 etatu.

Pracownicy obsługi: 17 osób na 16,75 etatu.

Informacja o pracy SP w Sokołach w 2020 r.

Początek roku 2020 wyglądał jak lata wcześniejsze i nic nie zapowiadało zmian, które nastąpią w związku z epidemią COVID-19. Od 12.03.20. nasza szkoła podobnie jak inne w całej Polsce przeszła na zdalne nauczanie. Jako pierwsze 06.05.20. do szkoły wróciły dzieci najmłodsze z Punktu Przedszkolnego. Od 25 maja, po spadku ilości zachorowań powróciliśmy do nauczania stacjonarnego. Dużym problemem był sposób komunikowania się z uczniami na odległość. Najczęściej wykorzystywaną formą kontaktu była poczta e-mail, dziennik elektroniczny i informacje przekazywane za pomocą zdalnego dysku Google, który nasi nauczyciele informatyki utworzyli na potrzeby zdalnego nauczania.

W czasie kiedy trwało nauczanie zdalne w szkole trwały prace pielęgnacyjno-porządkowe. Zakupiliśmy też dwie maszyny do szycia, które posłużyły do szycia maseczek ochronnych. Dzięki temu mogliśmy je przekazać po powrocie do szkoły dzieciom i pracownikom szkoły oraz mieszkańcom naszej gminy. Łącznie było to ponad trzy tysiące sztuk.

Z powodu obostrzeń związanych z pandemią nie odbyły się zawody sportowe w okresie wiosennym i jesiennym na szczeblu pozaszkolnym.

Monitorowanie pracy szkoły odbywało się głównie poprzez kontrolę dokumentacji przebiegu nauczania: dziennik elektroniczny, cotygodniowe karty monitorowania kształcenia na odległość, rozmowy i kontakty z nauczycielami z wykorzystaniem różnych kanałów komunikacji.

Część nauczycieli organizowała nauczanie na odległość w trybie synchronicznym prowadząc lekcje on - line na Discordzie, Skypie lub łącząc się z uczniami za pomocą aplikacji Messenger.

Pozostali pracowali w trybie asynchronicznym korzystając z łączności z uczniami poprzez: grupy na aplikacji Messenger, zewnętrzny szkolny dysk Google, kontakt e-mailowy, grupy zamknięte na FB, udostępnioną przez MEN platformę edukacyjną epodreczniki.pl oraz platformy edukacyjne udostępniane przez GWO, WSiP, Nowa Era i inne.

Nauczyciele kształcenia zintegrowanego korzystali również z udostępnionych bezpłatnie na czas zamknięcia szkół na stronie www.mac.pl/publikacje z cyfrowych wersji podręczników i ćwiczeń.

Czas nauki zdalnej wpłynął na poszukiwanie i odkrycie wielu ciekawych i wartościowych zasobów edukacyjnych w Internecie. Obecna sytuacja wpłynęła na znaczne podniesienie kompetencji cyfrowych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.

W tym roku szkolnym realizowano innowacje pedagogiczne.

W klasie II a projekt edukacyjny autorstwa Honoraty Szaneckiej, „CZYTAM Z KLASĄ lekturki spod chmurki” w czasie zajęć edukacji wczesnoszkolnej od 2 września 2019 r. do 31 maja 2020 r. Był to ogólnopolski projekt edukacyjny wspierający rozwój czytelnictwa wśród uczniów klas I-III.

W klasach V i VI zrealizowano innowacje „NIE PRÓŻNUJCIE - POPRACUJCIE !”

Autorem i opiekunem była Beata Halicka. Były to rozwiązania metodyczno-organizacyjne w okresie III- VI 2020 r. Innowacja była odpowiedzią na zamknięcie szkół z powodu pandemii koronawirusa.

W II półroczu większość nauczycieli korzystało ze szkoleń i materiałów edukacyjnych proponowanych przez MEN oraz wydawnictwa oświatowe w formie on-line. Nauczyciele na bieżąco byli zapoznawani ze zmianami w prawie oświatowym na szkolnym dysku Google.

Pięć stażystek ukończyło staż na kolejny stopnie awansu zawodowego. Dwoje kontynuuje staż na nauczyciela mianowanego.

W tym roku Dzień Dziecka w Szkole Podstawowej w Sokołach nie odbywał się tak hucznie jak w latach ubiegłych. W czasie pandemii uwagę skupiliśmy na bezpieczeństwie dzieci. Dzięki wyposażeniu sali lekcyjnej w nowoczesną technologię multimedialną klasa I a odbyła videorozmowę z profilaktykami Komendy Powiatowej Policji w Wysokim Mazowieckiem.

Zakończenie roku szkolnego 2019/20 odbyło się 26.06.20. Wszyscy uczniowie otrzymali promocję do klas programowo wyższych. Uczniowie wyróżnieni otrzymali nagrody i stypendia.

W okresie ferii zimowych i wakacji wykonano w szkole wiele prac remontowych. Gruntownie odnowiono sale 014, 110, 111, 114 i jedną z klatek schodowych od piwnicy do I piętra. Przeprowadzono remont korytarza i holu na parterze w najstarszej części szkoły. Naprawiono uszkodzone elementy dachu i wyczyszczono rynny. Kompleksowo odnowiono ze środków Rady Rodziców świetlicę dzieci młodszych. Do odnowionych pomieszczeń zakupiono niezbędne meble. Ponadto oczyszczono i wymalowano ogrodzenie od strony ulicy Kościelnej oraz ogrodzenie placu zabaw, wymalowano wszystkie urządzenia na placu zabaw oraz balustrady zabezpieczające na schodach i w miejscu postoju autobusów. Odnowiono poprzez malowanie pomieszczenia sekretariatu, pomieszczenie socjalne pracowników obsługi i częściowo szatnię dzieci młodszych. Prace te wykonały panie z obsługi. Oczyszczono i wymyły elewację szkoły od strony ulicy Kościelnej.

W okresie trwania zdalnego nauczania /maj-czerwiec/ nasza szkoła we współpracy z Gminą Sokoły realizowała projekt "Kompetencje cyfrowe drogą do sukcesu". Dzięki temu zaangażowaniu pozyskaliśmy dla szkoły 24 laptopy.

Koniec wakacji był okresem przygotowań szkoły do rozpoczęcia nowego roku szkolnego zgodnie z zaleceniami MEN i GIS. Szkoła opracowała procedury postępowania w okresie pandemii, jest wyposażona w niezbędne urządzenia min. dwa ozonatory i posiada materiały dezynfekcyjne i ochronne do bezpiecznej pracy.

1 września 2020r. rozpoczęliśmy nowy rok szkolny, w którym uczniowie i nauczyciele musieli zmierzyć się nie tylko z nauką, ale również z przestrzeganiem Procedur bezpieczeństwa w okresie pandemii Covid – 19.

Do czasu ograniczenia funkcjonowania szkoły i przejścia w system pracy na odległość szkoła we właściwy sposób realizowała zadania wynikające z zapisów prawa oświatowego. Prowadzona była praca zarówno z uczniami mającymi trudności w uczeniu się, jak również z uczniami zdolnymi. Wymagania edukacyjne w większości dostosowywane były do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów. Stosowana była indywidualizacja procesu nauczania.

Od 9.10.2020 r. wszyscy uczniowie zostali objęci zdalnym nauczaniem, co umożliwiło klasyfikowanie ich po pierwszym półroczu. Uczniowie, którzy mieli największe trudności z nauką na odległość zostali objęci pomocą w formie wypożyczenia niezbędnego sprzętu (15 laptopów, 18 tabletów). Natomiast 4 uczniom niepełnosprawnym zapewniono wsparcie

nauczycieli wspomagających w pracy zdalnej na terenie szkoły.

Okazało się, że mimo początkowych obaw, nauczyciele poradzi sobie z wyzwaniami technicznymi i realizują założenia zawarte w podstawie programowej.

Dzięki temu, że funkcjonuje dziennik elektroniczny, z łatwością odbywała się kontrola prowadzenia w nim zapisów (głównie frekwencji i ocen cząstkowych). Wielu rodziców również komunikowało się poprzez tę platformę. Okazało się, że „dziennik” również rozwija swoje możliwości, wprowadzając nowe rozwiązania usprawniające pracę zdalną. Oprócz

e-dziennika wprowadzono, jako oficjalny kanał komunikacji do pracy zdalnej, platformę Office 365. Dopuszczono również korzystanie z innych kanałów komunikacji, jako uzupełnienie i rozszerzenie kontaktów na odległość.

Wszyscy nauczyciele odbyli szkolenie dotyczące posługiwania się wybranymi w szkole nowymi technikami i narzędziami pracy na odległość:

- „Nauczanie zdalne z wykorzystaniem Microsoft Teams”- szkolenie realizowane w ramach cyklu „Microsoft Office 365 dla szkół” (CEN Białystok)
- „Nauczanie zdalne z wykorzystaniem usługi Microsoft Office”- prowadzenie zajęć.

Poza tym posiłkują się w pracy zdalnej dodatkowymi kanałami: Messenger, Facebook, poczta elektroniczna i inne.

Okres zdalnego nauczania wymaga przede wszystkim posiadania przez uczniów odpowiedniego sprzętu. Początki były trudne, jednak 29.04.20. otrzymaliśmy od Gminy Sokoły 10 laptopów w ramach projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie OSE w systemie kształcenia zdalnego, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”.

W okresie trwania zdalnego nauczania /maj-czerwiec/ nasza szkoła we współpracy z Gminą Sokoły realizowała projekt " pn. „Kompetencje cyfrowe drogą do sukcesu". Dzięki temu zaangażowaniu pozyskaliśmy dla szkoły 24 laptopy. Służą one do bieżącej pracy z uczniami na lekcjach w szkole.

30.09.20. trafiło do nas kolejnych 10 laptopów z akcesoriami w ramach projektu Ministerstwa Cyfryzacji – „Zdalna Szkoła”.

12.10.20. otrzymaliśmy z Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej – Państwowy Instytut Badawczy 25 tabletów z pełnym wyposażeniem. Wymieniony sprzęt przekazano uczniom i nauczycielom do realizacji zajęć w ramach zdalnego nauczania.

Aby w pełni zaspokoić potrzeby wszystkich uczniów wystąpiliśmy z prośbą do firmy Intel Technology Poland z Gdańska, która w ramach darowizny przekazała naszej szkole 25 bardzo dobrej jakości laptopów. Wymieniony sprzęt 18.12.20. /święteczny prezent pod choinkę/ dostarczył do naszej szkoły przedstawiciel firmy Intel Pan Piotr Falkowski.

Łącznie pozyskano z różnych źródeł 90 komputerów (laptopy i tablety). W szkole uruchomiono szybki Internet z programu OSE (Ogólnopolska Sieć Edukacyjna).

Obecnie posiadamy wystarczającą ilość sprzętu komputerowego na potrzeby zdalnego nauczania. Jednak nawet najlepsze komputery nie zastąpią nauczania stacjonarnego, dlatego wszyscy oczekujemy powrotu do tradycyjnych form nauczania w szkole.

W roku szkolnym 2020/2021 odbyły się zgodnie z terminarzem podanym przez KO, konkursy przedmiotowe z: języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, historii, biologii, geografii, informatyki, fizyki. Chętni uczniowie wzięli udział w konkursach na etapie szkolnym (większość przystąpiło do kilku konkursów).

Do etapu rejonowego zakwalifikowało się 4 uczniów. (1 - matematyka, 2 - geografia, 1 - historia).

Inne konkursy

Etap wojewódzki konkursu plastycznego „Zdrowe, smaczne, kolorowe – kupuję produkty krajowe” - organizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - ucz. kl. IIb

W grupach przedszkolnych w I półroczu zorganizowano następujące imprezy i uroczystości:

- 10 listopada – udział w ogólnopolskiej akcji „Niepodległa do hymnu” – wspólne odśpiewanie Mazurka Dąbrowskiego o godz. 11.11.
- Dzień Pluszowego Misia
- Mikołajki
- Przygotowywanie ozdób świątecznych i nagranie życzeń świątecznych dla rodziców.
- Dzień Babci i Dziadka – przygotowanie upominków i nagranie życzeń dla dziadków.

Sytuacja zdalnego nauczania nie miała wpływu na realizację zaplanowanych uroczystości w przedszkolu. Uroczystości zostały zorganizowane bez bezpośredniego udziału rodziców ze względu na obowiązujący reżim sanitarny. Uczniowie klas starszych mieli możliwość zorganizowania i bezpośredniego udziału w Europejskim Dniu Języków. Forma imprezy

różniła się od tradycyjnej, ponieważ odbywała się z zespołach klasowych z uwagi na ograniczenia związane z pandemią. Część zaplanowanych uroczystości odbyła się w formie online, jednak nie wszystkie udało się zorganizować.

Po feriach Szkoła Podstawowa w Sokołach otrzymała Podziękowanie od Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka za udział w III edycji Akcji „Razem na Święta”.

Ponad 12 tys. szkół, przedszkoli i placówek oświatowych z całego kraju wzięło udział w akcji Ministerstwa Edukacji Narodowej „Razem na Święta”. Uczniowie i nauczyciele wspólnie organizowali zbiórki darów dla potrzebujących, śpiewali kolędy, przygotowywali kartki z życzeniami oraz świąteczne upominki dla osób starszych i samotnych z najbliższej okolicy. Swoimi działaniami udowodnili, że pomagać można niezależnie od okoliczności.

W I półroczu szkoła we współpracy z organem prowadzącym przystąpiła do projektów:

1. Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli województwa podlaskiego.
2. „Szkolenia TIK dla nauczycieli Województwa Podlaskiego” w ramach projektu Lekcja: Enter.
3. Projekt SGGN Wsparcie edukacji dzieci w małych szkołach " Narwiańska Akademia Wiedzy".

Prowadzone były działania w ramach szkolnego koła wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

Obecnie w szkole nie ma pielęgniarki. Jej brak jest bardzo odczuwalny. W celu zapewnienia opieki medycznej konieczne jest zatrudnienie pielęgniarki.

Realizując założenia programowe, szkoła współpracowała z CKB w Sokołach, Domem Kultury w Łapach, Wysokiem Mazowieckiem , miejscową parafią, OSP w Sokołach, PPSP w Wys. Maz. oraz z różnymi instytucjami i organizacjami wspomagającymi przeciwdziałanie patologiom społecznym. Szkoła współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wys. Maz. oraz z miejscowym posterunkiem policji. Przeprowadzono pogadanki na temat bezpieczeństwa w czasie drogi do szkoły dla najmłodszych dzieci oraz podczas ferii zimowych i wakacji.

Przeprowadza się diagnozę bezpieczeństwa uczniów w szkole (pedagog, psycholog, nauczyciele), wykorzystując ankiety i wywiad, źródła zawarte w dokumentach szkolnych, współpracując z PSSE, PPP, kuratorami sądowymi oraz służbą zdrowia .

Kadra pedagogiczna przygotowana jest do zapewnienia bezpieczeństwa w szkole, korzystamy z materiałów informacyjnych i edukacyjnych w obszarach: reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych, stosowanie bhp i higieny, dbanie o bezpieczny wypoczynek uczniów, zapewnienie bezpiecznej drogi do szkoły, udzielanie pierwszej pomocy, przeciwdziałanie agresji i przemocy, wyrównywanie szans uczniów, promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie uzależnieniom, promowanie bezpieczeństwa w sieci, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych, dbanie o atmosferę w szkole. W szkole opracowano i wdrożono odpowiednie

procedury. W placówce stosuje się wiele nowatorskich rozwiązań służących rozwojowi uczniów, np. akcje i projekty czytelnicze, nietypowe lekcje historii, patriotyzmu czy WOS-u, projekty językowe, edukacyjne, konkursy szkolne. Oprócz tego na zajęciach nauczyciele chętnie wykorzystują nowatorskie rozwiązania programowe i audiowizualne środki dydaktyczne. To wszystko sprzyja poszerzaniu wiedzy, rozwijaniu umiejętności i zainteresowań, kształtuje postawy otwartości i kreatywności, uczy wyrażania własnego zdania oraz podnosi samoocenę uczniów.

Do szkół w gminie Sokoły w 2020 r. dowożonych było 228 uczniów w tym: 216 uczniów do Szkoły Podstawowej w Sokołach i 12 uczniów do Szkoły Podstawowej w Bruszewie.

Koszt dowozu dzieci (bilety dzieci dojeżdżających i ubezpieczenie autobusu) wyniósł 332 597,62 zł.

VI. Kultura

Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Sokołach jest gminną jednostką organizacyjną działającą w formie samorządowej instytucji kultury, powołaną do prowadzenia działalności kulturalnej i bibliotecznej w ramach zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym.

Centrum jest wpisane do rejestru instytucji kultury pod nr 3 i posiada osobowość prawną. Powstało z połączenia samorządowych instytucji kultury z dniem 1 stycznia 2017 r. zgodnie z uchwałą nr XIII/94/2016 Rady Gminy Sokoły z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury – Biblioteki Publicznej Gminy Sokoły i Gminnego Ośrodka Kultury.

Centrum zarządzał dyrektor – Agnieszka Kurzyna-Zarzecka, powołany zarządzeniem nr 52.2019 Wójta Gminy Sokoły z dnia 31 grudnia 2019 r..

Zatrudnienie: dyrektor (1 et.), starszy bibliotekarz (1 et.), instruktor (1 et.), pracownik gospodarczy (1/2 et.). Dodatkowo instruktor zajęć muzyczno-wokalnych na umowę zlecenie.

1) Centrum swoją działalnością obejmuje obszar gminy Sokoły.

2) W skład Centrum wchodzi Biblioteka Publiczna w Sokołach, Centrum Informacji Turystycznej w Waniewie.

Filia Biblioteczna w Bruszewie została zlikwidowana z dniem 31.12.2020 r. zgodnie z uchwałą nr XIX/120/2020 z dnia 10 grudnia 2020 r. Zakres działalności Centrum szczegółowo określa jego statut (uchwała nr XIII/94/2016 Rady Gminy Sokoły z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury – Biblioteki Publicznej Gminy Sokoły i Gminnego Ośrodka Kultury). Zadania skupiają się na sferze kultury, działalności bibliotecznej oraz turystyce.

Główne zrealizowane działania – 2020 r.:

Lp.	Dzień	Działanie	Liczba dni
1.	02.01.2020	Spotkanie Klubu Seniora	1
2.	06.01.2020	Bożonarodzeniowy Koncert Zespołu Harmonica w MOK w Wysokiem Mazowieckiem	1
3.	09.01.2020	Spotkanie Klubu Książki	1
4.	12.01.2020	III Sokolskie Śpiewanie Małemu Nowonarodzonemu	1
5.	12.01.2020	Rozstrzygnięcie Konkursu na najpiękniejszą bombkę bożonarodzeniową	1
6.	20.01.2020	Warsztaty „Bransoletki przyjaźni z muliny”	1
7.	21.01.2020	Wyjazd do kina „Tajni i fajni” Helios Białystok	1
8.	22.01.2020	Lego Robotyka – warsztaty	1
9.	23.01.2020	Wyjazd do Fikolandu w Białymstoku	1
10.	24.01.2020	Wyjazd do Jumper Parku w Białymstoku	1
11.	27-31.01.2020	Ferie 2020 – interdyscyplinarne zajęcia grupowe	5
12.	31.01.2020	Zabawa choinkowa dof. z GKRPA	1
13.	05-18.02.2020	Warsztaty emisji głosu	5
14.	06.02.2020	Spotkanie Klubu Seniora	1
15.	11.02.2020	Karnawałowy Wieczorek Taneczny	1
16.	13.02.2020	Spotkanie Klubu Książki	1
17.	19.02.2020	Trustoczwartkowe warsztaty kulinarne z KGW	1
18.	24.02.2020	Ostatkowy Koncert Karnawałowy	1
19.	04.03.2020	Koncert z. Harmonica w OiFP w Białymstoku podczas Gali wręczenia stypendiów w dziedzinie twórczości artystycznej uczniom uzdolnionym artystycznie	1
20.	05.03.2020	Spotkanie Klubu Seniora	1
21.	08.03.2020	Dzień Kobiet	1
22.	12.03.2020	Zamknięcie Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Sokołach w związku z koronawirusem SARS-CoV-2.	0
23.	24.03.2020	Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów w czasie okupacji niemieckiej – modlitwa i zapalenie znicza w Waniewie	1

24.	07.04.2020	Rozpoczęcie akcji szycia maseczek	29
25.	03.05.2020	229. Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja	1
26.	13.05.2020	Otwarcie Biblioteki Publicznej w nowym reżimie sanitarnym	0
27.	15.05.2020	Zakończenie i podsumowanie akcji szycia maseczek	0
28.	18.05.2020	Hołd Janowi Pawłowi II w przypadającą 100. rocznicę urodzin on-line	1
29.	26.05.2020	Dzień Mamy – utwór „Kropelka” on-line	1
30.	28.05.2020	Udział z. Harmonica w wyzwaniu #hot16challenge2	1
31.	10.06.2020	Nagrania do TVP2 w Waniewie	1
32.	13.06.2020	Występ przewodnika z Gminy Sokoły w programie Pytanie na śniadanie TVP2	1
33.	18.06.2020	Spotkanie Klubu Książki w plenerze	1
34.	23.06.2020	Dzień Ojca – on-line	1
35.	13-17.07.2020	Zajęcia wakacyjne cz. I	5
36.	14.07.2020	Podpisanie umowy na realizację projektu „Folk mi w duszy gra”	1
37.	19.07.2020	Koncert Nadziei w Bazylice Mniejszej w Sokołach	1
38.	26.07.2020	Koncert z okazji Odpustu Św. Anny w Waniewie	1
39.	10-14.08.2020	Zajęcia wakacyjne cz. II	5
40.	17-21.08.2020	Zajęcia wakacyjne cz. III	5
41.	03.09.2020	Zapisy, nabór i rozpoczęcie zajęć wokalnno-muzycznych i instrumentalnych	1
42.	06.09.2020	Poświęcenie sztandaru Klub Więzionych Internowanych i Represjonowanych w Białymstoku Koło Terenowe Sokoły, Łapy, Suraż, Poświętne, Kulesze Kościelne, Kobylin Borzymy, Nowe Piekuty – uroczystości w Bazylice i placu przed Pomnikiem-Krzyżem z udziałem solistów w repertuarze patriotycznym	1
43.	07.09.2020	Narodowe Czytanie Balladyny J. Słowackiego – montaż filmowy	1
44.	20.09.2020	Udział Chóru Harmonica w Dożynkach Prezydenckich w Warszawie	1

45.	01.10.2020	Rozpoczęcie kampanii społecznej „Mała książka – wielki człowiek” we współpracy z Instytutem Książki – wyprawka czytelnicza dla dzieci w wieku przedszkolnym (rocznik: 2014-2017) w bibliotece publicznej.	1
46.	05.10.2020	Pomoc w organizacji uroczystości otwarcia Stacji Towarowej w Sokołach, udział w programie „Nadzieja w regionie” w Radiu Nadzieja	1
47.	12.10.2020	Zakończenie realizacji projektu „Folk mi w duszy gra” – współrealizowanego z Podlaskim Instytutem Kultury w Białymstoku. Dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021. Powstał wideoklip do piosenki „Na Podlasiu w Sokołach”	1
48.	28.10.2020	Złożono projekt na zajęcia dla młodzieży w programie Równać Szanse 2020	1
49.	31.10.2020	Udział w konkursie ogólnopolskim „Każdy Polak gra i śpiewa Polsce” (Anastazja Ochocka)	1
50.	11.11.2020	Narodowe Święto Niepodległości – symboliczna uroczystość, msza św., złożenie kwiatów na płycie pomnika oraz utwór patriotyczny on-line „Rozkwitały pąki białych róż”	1
51.	18.11.2020	Podlaskie Stroje Ludowe dla Harmonicy w ramach dotacji z budżetu Województwa Podlaskiego i Gminy Sokoły	0
52.	30.11.2020	Gawędy podlaskie: o badaniu własnej genealogii – spotkanie on-line z dr Łukaszem Lubicz-Łapińskim zorganizowane z Fundacją Podlaski Instytut Rzeczypospolitej Suwerennej na FB CKB	1
53.	15.12.2020	Otrzymanie dotacji na projekt „MY ze wsi – jesteśmy najlepsi!” Program Równać Szanse-2020	1
54.	22.12.2020	Klip świąteczny on-line „Pada śnieg” – najmłodsza grupa	1
55.	23.12.2020	Klip on-line „Wśród nocnej ciszy” – młodzież	1
56.	24.12.2020	Klip on-line „Hola, hola” – Harmonica	1
57.	29.12.2020	Koncert on-line podczas Sesji Rady Gminy	1
RAZEM			101

57 wydarzeń = 101 dni

Od 12 marca 2020 r. zawieszenie działalności w wyniku epidemii. Działania skupiono na uzupełnianiu księgozbioru on-line, kronice, porządkowaniu dokumentów, inwentaryzacji materiałów plastyczno-biurowych.

Od 07.04.2020 r. akcja szycia maseczek do 15.05.2020 r.

13 maja 2020 r. otwarto Bibliotekę Publiczną w Sokołach w nowym reżimie sanitarnym.

07.11.-27.11.2020 – zamknięcie instytucji kultury dla publiczności ze względu na pandemię, biblioteka w reżimie sanitarnym

Tabela: Stan czytelnictwa za 2020 r.

Biblioteka	Czytel- nicy	Odwie- dziny w wypoży- czalni	Odwiedziny w czytelni	Wypoży- czenia	Księgo- zbiór	Zakup nowych woluminów			Dary
						ogółem	Śr.W	BN	
SOKOŁY	273	1721	567	4733	15176	582	448	134	43
BRUSZWO	63	422	113	604	6131	71	58	13	35
Razem:	336	2143	680	5337	21307	653	506	147	78

Centrum Informacji Turystycznej w Waniewie:

- Centrum Informacji Turystycznej w Waniewie posiadało kategorię 1 gwiazdki w Certyfikacji Informacji Turystycznej Polskiej Organizacji Turystycznej – Raport Certyfikacji Informacji Turystycznej – województwo: podlaskie z dnia 17.04.2019, data przyznania certyfikatu 21.03.2019. Certyfikat IT ważny do 31.05.2020 r.
- CIT jest Miejscem Przyjaznym Rowerzystom na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo – w kategorii: informacja turystyczna.
- Udzielano telefonicznych informacji turystycznych w łącznej liczbie 80.
- Nie prowadzono ewidencji za pomocą licznika elektronicznego.

Zajęcia stałe w placówce: (ograniczona działalność ze względu na stan epidemii)

- plastyczne
- świetlicowe
- pracownia komputerowa (334 osób korzystających z pracowni komputerowej)
- muzyczno-instrumentalno-ruchowe (56 godzin w miesiącu, zajęcia z podziałem na grupy)

Koła/kluby/sekcje/grupy artystyczne: (ograniczone spotkania ze względu na stan epidemii)

- Klub Książki
- Klub Seniora
- Zespół Harmonica
- zespoły dziecięco-młodzieżowe (dzieci kl. 0 i młodsze, kl. I-III, kl. IV-VI, młodzież, gitara i klawisz, Harmonica – chór dorosłych)

Warsztaty w placówce:

- warsztaty Lego-Robotyka
- warsztaty biżuterii z muliny
- warsztaty z emisji głosu
- warsztaty plecionkarskie

Wystawy:

- Izba Minionej Epoki – stała CKB
- wystawa fotograficzna „Młyn motorowy przy ul. Tykocińskiej 29 w Sokolach” – CKB

Współpraca z innymi podmiotami:

- szkoły i placówki oświatowe, inne instytucje kultury, placówki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i obywatelskie, przedsiębiorstwa prywatne, organizacje i instytucje turystyczne, policja, CIS, KGW, NCK, UMWP

Wynajem sali:

- sala widowiskowa i pomieszczenia Centrum są wynajmowane w miarę potrzeb na prelekcje i pokazy, szkolenia zarówno firmom prywatnym oraz instytucjom, na zgromadzenia wiejskie, spotkania mieszkańców

Szkolenia/wyjazdy:

- pracownicy CKB brali udział w szkoleniach / forach / wyjazdach studyjnych/konferencjach / warsztatach z zakresu kultury, turystyki, działalności bibliotecznej

Dotacje:

- „Folk mi w duszy gra” – zadanie dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021 – konkurs Podlaskiego Instytutu Kultury – 7.270,00
- „MY ze wsi – jesteśmy najlepsi!” zadanie prowadzone w ramach Programu Równać Szanse Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności administrowany przez Polską Fundację Dzieci i Młodzieży – 8.500,00.

Na koniec roku 2020 nie pozostały zobowiązania wymagalne.

VII. Środowisko

1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sokoły na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2022.

Dokument ten po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Wysokomazowieckiego został zatwierdzony uchwałą Nr V/34/2015 Rady Gminy Sokoły w dniu 23 czerwca 2015 roku.

W Programie na lata 2015 – 2018 określono: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe, tj. wszystkie elementy wymagane art. 17 ust. 1 w związku z art. 14 ust. 1 Prawo Ochrony Środowiska. Program przedstawia wytyczne dla formułowania polityki ochrony środowiska w Gminie Sokoły. Zadania zawarte w dokumencie pozwolą zapewnić odpowiednie warunki życia mieszkańców przy zakładanym rozwoju gospodarczym i jednoczesnym poszanowaniu zasobów i stanu środowiska naturalnego.

Zgodnie z wymogami określonymi art. 18 ust. 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska co dwa lata jest sporządzany przez Wójta Gminy Sokoły raport z realizacji gminnego Programu Ochrony Środowiska. Ostatni taki dokument został wykonany w czerwcu 2017 roku za okres 2015-2016 rok i przedstawiony Radzie Gminy Sokoły. Raport przedstawia stopień realizacji zadań zarówno o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym. Zadania inwestycyjne wynikają głównie z konieczności dofinansowania własnych jednostek organizacyjnych, w celu realizacji zadań nałożonych przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz dyspozycji programów wyższego szczebla. Wyniki dwuletniej oceny stanowią podstawę do aktualizacji listy przedsięwzięć przyjętych w opracowaniu. Dla prawidłowej oceny realizacji Programu przyjęto system mierników jego efektywności. Przedstawione w ostatnim raporcie wskaźniki monitorowania pokazują że stan środowiska na terenie Gminy Sokoły zmienia się na lepsze, choć zawsze można by było w niektórych obszarach zwiększyć intensywność działań, jak np. edukacja ekologiczna naszych mieszkańców.

2. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Sokoły do 2020 r. jest dokumentem strategicznym, opisującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii. Na realizację projektu gmina Sokoły otrzymała dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko priorytet IX, działanie 9.3. w wysokości 85%. Wdrożenie zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wpłynie na poprawę stanu środowiska i jakości życia mieszkańców gminy poprzez kontynuację rozpoczętych wiele lat temu działań w zakresie m.in. ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, termomodernizacji budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej, modernizacji i rozbudowy infrastruktury

drogowej, zmniejszenia energochłonności oświetlenia ulicznego oraz innych dziedzin funkcjonowania gminy.

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY SOKOŁY NA LATA 2007-2032.

Rada Gminy Sokoły 26 czerwca 2007 roku uchwaliła Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Sokoły na lata 2007-2032. Celem Programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru Gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom Gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem Programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W Programie zawarte zostały:

- ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie Gminy,
- szacunkowe koszty usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (płyt azbestowo – cementowych; na terenie Gminy Sokoły nie ma rur azbestowo – cementowych),
- propozycje odnośnie udzielenia przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu.

Gmina Sokoły zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy do 2032 roku.

Gmina Sokoły od kilkunastu lat korzysta z dotacji WFOŚiGW w Białymstoku na usunięcie wyrobów azbestowych z nieruchomości położonych na terenie Gminy Sokoły. W 2020 roku dotacja wyniosła 5960,00 zł. W ramach tego zadania odebrano i unieszkodliwiono 99,568 Mg wyrobów azbestowych z 49 nieruchomości za łączną kwotę brutto 37.314,10 zł. Pozostałe koszty zadania pokryli:

- Gmina Sokoły w wysokości 14.574,42 zł co stanowi 39,06 % kosztów kwalifikowalnych,
- właściciele nieruchomości z których usunięty był azbest w łącznej wysokości 16.779,68 zł, co stanowi 44,97 %.

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY SOKOŁY

Zgodnie z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt Rada Gminy ma obowiązek wdrożenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sokoły. Każdego roku Program jest przyjmowany przez Radę Gminy Sokoły do końca marca po uprzednim przesłaniu do zaopiniowania:

- a) właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii;
- a) organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy;
- b) dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy.

Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sokoły zawiera zadania wskazane w art. 11a ust. 2 niniejszej ustawy, jakie są wymagane dla realizacji ustawowego minimum.

W 2020 roku nie odłowiono żadnego bezdomnego psa z terenu Gminy Sokoły.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY SOKOŁY NA LATA 2018-2021

Na podstawie art. 87 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt Gminy Sokoły został sporządzony program opieki nad zabytkami gminy Sokoły na lata 2018 – 2021. Dokument po uzyskaniu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków został zatwierdzony Uchwałą Nr IV/21/2019 Rady Gminy Sokoły z dnia 20 lutego 2019 r.

Celem opracowania programu opieki nad zabytkami gminy Sokoły na lata 2018-2021 jest określenie zasadniczych kierunków działań inicjowanych przez władze gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego występującego w jej granicach administracyjnych, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Program został opracowany zgodnie z wytycznymi Poradnika Metodycznego – Gminny Program Zabytków, przygotowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w Warszawie.

Istotnym zagadnieniem uzasadniającym powstanie programu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy, jak również jego promocja wśród mieszkańców oraz turystów. Funkcję tę można realizować między innymi poprzez edukację, poczynając od poziomu podstawowego oraz pobudzanie rozwoju turystyki. Działania te mogą przyczynić się do przyspieszenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Nieodzownym elementem tego typu działań jest budzenie w społeczeństwie świadomości istnienia zabytków i potrzeby ich rewitalizacji, jak również zwrócenie uwagi na istniejącą wspólnotę kulturową. Aby to osiągnąć należy pobudzić świadomość właścicieli, użytkowników i jednostki samorządu terytorialnego, skłonić te grupy do współdziałania, wzbudzić ich odpowiedzialność za właściwy stan zachowania obiektów historycznych oraz aktywny udział w zakresie opieki nad zabytkami.

Niniejszy program jest pierwszym dokumentem tego rodzaju opracowanym dla gminy Sokoły. Postanowiono, że w programowanym okresie, tj. w latach 2018-2021 działania podejmowane

w jego ramach, będą dotyczyły przede wszystkim działań określanych jako „miękkie”, tj. działań o charakterze nieinwestycyjnym. Celem ich jest przede wszystkim promocja gminy i jej dziedzictwa kulturowego, jak również edukacja dotycząca opieki nad zabytkami połączona z wydarzeniami o charakterze historycznym. Mają one stanowić podstawę do działań podejmowanych w kolejnych okresach programowych, gdy świadomość w zakresie ochrony zabytków będzie większa.

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY SOKOŁY

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gminy zobowiązane są do sporządzenia corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Dokument został podany do publicznej wiadomości na stronie gminy Sokoły oraz bjp urzędu.

W 2020 r. sporządzono roczną analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sokoły za 2019 rok w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z przedstawionych w analizie informacji wynika, że obowiązujący system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sokoły funkcjonuje poprawnie mimo iż nie został osiągnięty jeden z wymaganych przepisami prawa poziomów.

Gmina Sokoły osiągnęła w 2019 roku następujące poziomy:

- a) poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania – 47,87 % przy dopuszczalnym (maksymalnym) poziomie 40%,
- b) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła –49,76 % przy minimalnym poziomie 40%,
- c) poziom recykling, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100% przy minimalnym 60 %.

Sto procent odpadów komunalnych poddawanych jest innym niż składowanie procesom przetwarzania.

Analizując natomiast koszty i wydatki jakie Gmina Sokoły poniosła w 2019 roku (tabela 2) na obsługę systemu gospodarki odpadami komunalnymi należy zwrócić uwagę, że zobowiązania finansowe właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Sokoły, z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (tzw. przypisy i odpisy) na 2019 rok są niższe niż koszty jakie gmina poniosła z tego tytułu.

Ponadto w 2019 roku nastąpił znaczny wzrost kosztów jakie samorząd zobowiązany był ponosić na rzecz firmy odbierającej odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na podstawie zawartej umowy. Należy zauważyć że z roku na rok wydatki

ponoszone przez gminy na rzecz firm odbierających odpady komunalne są coraz wyższe i rok 2021 będzie dla Gminy Sokoły okresem kolejnych i to bardzo dużych podwyżek opłat za odpady.

Na wzrost opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów mają wpływ m.in.:

- koszty zagospodarowania odpadów które z roku na rok są coraz wyższe. Szczególnie dotyczy to odpadów zmieszanych (niesegregowanych) które trafiają do instalacji w Czerwonym Borze. Na koszty zagospodarowania odpadów ma bardzo duży wpływ tzw. opłata marszałkowska, która jest obowiązkową należnością płaconą za korzystanie ze środowiska, w tym za składowanie odpadów. Jest ona ustalana Rozporządzeniem Rady Ministrów i waloryzowana przez Ministra Klimatu. Jeszcze w 2018 roku wynosiła ona 140 zł/tonę, w 2019 r. – 170 zł/tonę, a w 2020 r. już 270 zł/tonę. Na 2021 obowiązuje stawka 276,21 zł/tonę.
- załamanie rynku surowców wtórnych zebranych selektywnie i wysegregowanych z odpadów zmieszanych. Zamiast zakładanej w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach możliwości obniżenia kosztów systemu o dopłaty środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży surowców wtórnych zebranych selektywnie zaobserwować można w cennikach stawki/opłaty za ich przyjęcie takie same jak za odpady zmieszane. W ostatnim okresie znacznie wzrosły koszty zagospodarowania odpadów segregowanych w szczególności z tworzyw sztucznych na które nie ma już takiego zbytu jaki był jeszcze 4-5 lat temu głównie dlatego że rynek chiński się zamknął i nie przyjmuje odpadów m.in. z Europy.
- nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach która weszła w życie 6 września 2019 roku. Wprowadziła ona szereg obostrzeń, w tym powszechną obowiązkową segregację odpadów z podziałem na pięć różnych frakcji (papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło, bioodpady i odpady zmieszane) co również generuje dodatkowe koszty ponieważ odpady muszą być odbierane w taki sposób aby poszczególne frakcje nie zostały zmieszane. Osoby które nie będą segregować zapłacą od dwóch do czterech razy więcej niż osoby segregujące. Sprawdzać to będzie firma odbierająca odpady. Wynika to z obowiązku osiągnięcia przez nasz kraj i tym samym przez samorzady w 2020 roku 50 procentowego poziomu odpadów podlegających recyklingowi. W 2019 roku było to 40% (osiągnęliśmy). Poza tym nowe przepisy dotyczące gospodarki odpadami spowodowały wzrost kosztów poprzez m.in. zakaz składowania frakcji energetycznej, skrócenie możliwości magazynowania odpadów
- coraz wyższe koszty ponoszone przez firmy odbierające odpady w tym związane z podwyżką płac dla pracowników, paliwa, podatki czy składki na ubezpieczenie społeczne,
- znaczny wzrost opłat za energię elektryczną potrzebną m.in. do przetworzenia odpadów (np. w naszej gminie od przyszłego roku będziemy płacić za energię ok. 40% więcej niż dotychczas),
- wzrost z roku na rok ilości wytwarzanych odpadów nie tylko na terenie naszej gminy ale również w całym kraju (w gminie Sokoły masa odpadów zmieszanych zwiększyła się z 934,536 ton w 2018 roku do 1076,140 ton w 2019 roku, przy jednoczesnym spadku ilości ludzi zamieszkujących nasz teren).

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że w latach 2016-2019 nastąpił trzykrotny wzrost cen za przyjęcie niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych do Zakładu

Zagospodarowania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze. Obowiązująca w 2017 roku cena przyjęcia i zagospodarowania 1 tony zmieszanych odpadów komunalnych w zakładzie wynosiła odpowiednio:

- przyjęcie i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych bez popiołu i frakcji zielonej – 247,32 zł brutto
- przyjęcie i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych zawierających popiół i frakcję zieloną – 277,56 zł brutto

Kolejna podwyżka obowiązywała już w marcu 2019 roku i przedstawia się następująco:

- przyjęcia i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych bez popiołu i frakcji zielonej – 277,56 zł brutto – wzrost o ok. 12%,
- przyjęcia i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych zawierających popiół i frakcję zieloną – 320,76 zł brutto – wzrost o ok. 16%.

Wzrosty opłat na instalacji miały wpływ na wartość ceny ofertowej złożonej w przetargach zorganizowanych przez Gminę Sokoły na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Sokoły na okres 01.04.2018r. – 30.06.2019r. oraz na okres od 01.07.2019-31.12.2020r. Na podstawie umowy przetargowej obowiązującej od 1 lipca 2019 r. do końca bieżącego roku można stwierdzić że koszty jakie nasza gmina ponosi są znacznie wyższe od tych ponoszonych jeszcze przed 1 lipca 2019 roku o około 34%.

Kolejna i to bardzo duża podwyżka cen za przyjęcie i zagospodarowanie odpadów do ZZO w Czerwonym Borze miała miejsce już od maja 2020 roku i przedstawia się następująco:

- przyjęcia i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych bez popiołu i frakcji bio – 345,60 zł brutto – wzrost o ok. 25%,
- przyjęcia i zagospodarowania niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych zawierających popiół i frakcję bio – 399,60 zł brutto – wzrost o ok. 25%.

Ponadto każda gmina zobowiązana będzie osiągnąć w kolejnych latach znacznie wyższy niż, bo aż 40% w 2019 roku i 50% w 2020 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Poza tym każdy samorząd zobowiązany będzie osiągnąć w 2020 roku taki sam 35% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, który w 2019 roku został przekroczony, za co grożą gminie ustawowe kary. Konieczność osiągnięcia przez samorzady, w tym także Gminę Sokoły, tak wysokich poziomów recyklingu również może mieć wpływ na zwiększenie wydatków ponoszonych na rzecz firm odbierających odpady komunalne gdyż to w większości przypadków właśnie firmy są obciążane przez gminy obowiązkiem osiągnięcia tych poziomów, a co za tym idzie muszą wkalkulować w swoich ofertach przetargowych kary wynikające z ich nieosiągnięcia.

Należy również zwrócić uwagę że przy spadku liczby mieszkańców na terenie naszej gminy znacznie wzrosła masa odebranych odpadów komunalnych w szczególności zmieszanych (niesegregowanych). Wpływ na powyższe mogą mieć między innymi:

- większa liczba osób zamieszkujących Gminę Sokoły niż to wynika z deklaracji,
- większa świadomość mieszkańców w zakresie właściwej gospodarki odpadami, która spowodowała że m.in. mniej odpadów jest zagospodarowywana we własnym zakresie, czy to poprzez spalanie w przydomowych piecach czy to wyrzucanie do lasów, itp.

W związku z powyższym obowiązkiem Gminy Sokoły na kolejne lata jest jeszcze większe uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz efektywnego ich sortowania, aby osiągnąć wymagane poziomy odzysku i recyklingu odpadów, a tym samym zmniejszyć koszty ich zagospodarowania. W tym celu nowo wybrany w przetargu odbiorca odpadów zobowiązany będzie przeprowadzić w 3 szkołach podstawowych na terenie Gminy Sokoły zajęcia dla dzieci

i młodzieży w zakresie między innymi: właściwej segregacji odpadów, szkodliwości palenia śmieci itp.

Ponadto konieczne jest uszczelnienie całego gminnego systemu odpadami komunalnymi, w szczególności wyegzekwowanie od właścicieli nieruchomości uwzględnienia w swoich deklaracjach śmieciowych wszystkich zamieszkałych w danym gospodarstwie osób.

VIII. Polityka społeczna

1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXVI/200/2014 Rady Gminy Sokoły z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokoły na lata 2014-2023.

Zgodnie z nakreśloną wizją w opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2023 uznano, iż Gmina stanie się miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla jej mieszkańców, poprawią się warunki życia rodzin wielodzietnych, z dziećmi długotrwale chorymi i niepełnosprawnymi, w związku z trwałą rozbudową placówek przewidzianych dla osób niepełnosprawnych. Dostępna będzie pomoc psychologiczna i pedagogiczna. Osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie, otoczone zostaną opieką. Poprzez powstanie placówek wiele osób znajdzie tu pracę, w związku z tym nadrzędnym celem strategii jest wsparcie osób i rodzin oraz pomoc o charakterze profilaktycznym w prawidłowym ich funkcjonowaniu, usamodzielnianiu oraz rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Biorąc pod uwagę nakreślone cele gmina sukcesywnie realizuje zapisy strategii poprzez osiągnięcie zadań i celów jakie sobie założyła.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolach.**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolach jest jednostką budżetową, powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej należących do właściwości gminy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Środki na realizację tych zadań przekazywane są z budżetu państwa oraz gminy.

W 2020 roku głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej było przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, praca socjalna, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb, realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, ustawy o dłużnikach alimentacyjnych, ustawy o przemocy w rodzinie, ustawy o pieczy zastępczej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o karcie dużej rodziny, ustawy o świadczeniach wychowawczych 500+. Podstawowymi przesłankami udzielenia osobom i rodzinom wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożność jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków i możliwości. Wszystkie świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub innej osoby za zgodą osoby zainteresowanej.

W 2020 roku Ośrodek realizował zadania zlecone gminie o charakterze obligatoryjnym, zadania własne gminy oraz zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. Większość zadań z zakresu pomocy społecznej jest zadaniami własnymi gminy, w znacznej części dotowanymi z budżetu państwa.

W Ośrodku zatrudnionych było 7 pracowników na umowę o pracę – kierownik, 3 pracowników socjalnych, inspektor ds. świadczenia wychowawczego i funduszu alimentacyjnego, inspektor ds. świadczeń rodzinnych, młodszy opiekun na ½ etatu oraz 3 pracowników zatrudnionych na umowę zlecenie wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód (netto) na osobę nie przekracza:

1. dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł.
2. dla gospodarstw domowych wieloosobowych na osobę w rodzinie – 528 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności zawartych w art.7 (określa to ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej).

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji, zgodnie z powyższymi wymogami kształtowała się następująco:

Zasiłki stałe

Zasiłki te otrzymują osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa, które nie posiadają żadnych źródeł dochodu względnie posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego gwarantowanego ustawą o pomocy społecznej. Zasiłki stałe wypłacone były 16 osobom - na kwotę 97.964 zł - kwota w całości pochodziła z dotacji.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Od 15 osób pobierających zasiłki stałe odprowadzane były składki na ubezpieczenie zdrowotne w ilości 152 składek w wysokości 9,00% przysługującego zasiłku tj. łącznie 8.179 zł Odprowadzane były składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne i specjalistyczny zasiłek opiekuńczy. Łącznie w 2020 roku wypłacono 37 świadczeń – 4.800,38 zł Wszystkie środki pochodziły z dotacji. Ponadto odprowadzono składki zdrowotne za 15 uczestników CIS w kwocie 5.398 zł.

Zasiłki okresowe

Zasiłki te zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku otrzymują osoby z powodu braku możliwości zatrudnienia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności, lub innych powodów, które nie posiadają własnych źródeł dochodu względnie posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Zasiłki okresowe wypłacono 25 rodzinom na kwotę 66.802 zł, cała kwota pochodziła z dotacji.

Zasiłki celowe

W okresie sprawozdawczym na pomoc w zakresie realizacji zadań własnych gminy tj. zasiłki celowe na zakup opału, żywności, na pokrycie rachunków za leki, dofinansowanie do kosztów pogrzebu, oraz na zasiłki celowe specjalne) - wydatkowano kwotę 28.121 zł – środki własne Zasiłki celowe przeznaczono osobom bezrobotnym, chorym, niepełnosprawnym, rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z przeznaczeniem na częściowe zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych.

Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

W 2020 roku z uwagi na stan zdrowia i brak opieki ze strony najbliższych 3 osobom z terenu naszej gminy przebywało w domu pomocy społecznej zgodnym z rodzajem schorzenia. Są to osoby wymagające stałej, całodobowej opieki. Na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę 47.298 zł. Gmina pokrywa różnicę między kosztem utrzymania mieszkańca, a posiadanym dochodem własnym tego mieszkańca, pomniejszonym o 30%.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z powyższej formy pomocy korzystało 3 osoby. Wydatkowano kwotę 22.120 zł kwota pochodziła z dotacji Wojewody na realizację zadania zleconego Gminie.

Usługi opiekuńcze 75+

Usługi opiekuńcze sprawowane były w przypadku 1 osoby. Wydatkowano kwotę 21.656 zł w tym z budżetu wojewody 9.108 zł z budżetu gminy 12.548 zł.

Program Rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomoc w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowana była w formie posiłku dla 35 uczniów i zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności dla 32 osób. Na posiłki w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę 7.086 zł, a na zasiłki celowe wydatkowano kwotę 8.600 zł. Dożywianie finansowane było w ramach dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości 12.549 zł, a kwota 3.137 zł to środki własne gminy. Dożywianiem w szkole objęto 35 dzieci w szkołach:

1. Szkoła Podstawowa w Sokołach
2. Szkoła Podstawowa w Płonce Kościelnej
3. Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku
4. Szkoła Podstawowa w Łupiance Starej

5. Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno- Wychowawczy w Perkach Karpiach
6. Zespół Szkół gastronomicznych w Białymstoku

Łączny koszt dożywiania w 2020 roku wyniósł 15.686 zł.

Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 ust 5 cytowanej ustawy, do zadań własnych gminy należy m.in. współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i pieczy instytucjonalnej np. placówce opiekuńczo wychowawczej. Ośrodek w 2020 roku pokrywał koszty za 9 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt tego zadania wyniósł 32.356 zł, w zakresie Gminnego Programu Wspierania Rodziny, przyjętego Uchwałą Nr XXVI/165/2018 Rady Gminy Sokoły z dnia 20 marca 2018 roku.

W zakresie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 podejmowano działania zgodnie z założeniami programowymi mającymi na celu systematycznej współpracy jednostek działających na rzecz dzieci na terenie gminy Sokoły.

Głównym planowanym efektem było osiągnięcie polepszenia sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz ograniczenie patologii oraz uwrażliwienie społeczeństwa lokalnego na krzywdę dzieci i zachęcenie do współpracy z instytucjami.

Wspieranie rodziny ma na celu uświadamianie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, że ich sytuacja nie może być trwała.

Pomimo wizyt prowadzonych przez pracowników socjalnych w wymienionych środowiskach trudno jest zmotywować rodziny do określonych działań w kierunku osiągnięcia zakładanych celów między innymi skorzystania z porad i konsultacji specjalistów działających na terenie gminy tj. Punktu Konsultacyjnego, oddziału uzależnień. Prowadzone próby nie w każdym przypadku pozwoliły na uzyskanie planowanych efektów.

Realizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Wójt Gminy Sokoły powołał Lokalny Zespół Interdyscyplinarny.

W 2020 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu oraz 9 spotkań grup roboczych, z których sporządzono protokoły. Podczas prac Zespołu rozmawiano na temat zjawiska przemocy na terenie Gminy Sokoły, omawiano akty prawne, według których podejmowane są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, omawiano również zadania jakie spoczywają na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, procedury „Niebieskiej Karty”. Spotkania Zespołu mają na celu poprawę sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu. Zespół Interdyscyplinarny w 2020 roku realizował również działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Sokoły na lata 2011-2020 (współpraca, Posterunkiem Policji w Sokołach, szkołami, OPS-em i innymi) W 2020 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 12 formularzy „Niebieskiej Karty” - A sporządzonych przez:

- OPS - 0 kart
- Komendę Powiatową Policji w Wysokim Mazowieckiem – 1 karta
- Posterunek Policji w Sokołach – 11 kart

Zamkniętych zostało 14 kart natomiast 1 kartę pozostawiono do dalszego monitorowania ze względu istniejące sytuacje.

Poza działaniami lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone były działania edukacyjne poruszające problem agresji i przemocy w 2020 roku w Zespole Szkół w Sokołach. Działania te prowadzone były przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a skierowane były do nauczycieli, rodziców i uczniów. Przeprowadzono rozmowy z 8 osobami nadużywającymi alkohol- stosującymi przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni wizytowali, w których jest założona Niebieska Karta, celem zbadania aktualnych sytuacji istniejących w środowisku.

Realizacja zadań wynikających z realizacji zadań Karta Dużej Rodziny

Dotacja 358 zł. Wydatkowana kwota 229 zł.

Wydano 81 kart dla 32 rodzin

Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych utworzyła nowy system wsparcia dla rodziny. Weszła ona w życie z dniem 1 maja 2004 r. Wymienia się dwie grupy świadczeń: pierwszą stanowi zasiłek rodzinny z systemem dodatków, drugą świadczenia opiekuńcze tj. zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka albo osobie uczącej się. Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Na zasiłki rodzinne w okresie od 1.01.2020 r. - 31.12.2020 r. wydatkowano kwotę – 606.922,37 zł, wypłacono 5254 świadczeń oraz niżej wymienione dodatki do zasiłków rodzinnych:

- **Dodatek jednorazowy** w wysokości 1 000,00 zł w terminie do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. W 2020 roku w/w dodatek wypłacono w kwocie 19.176,34 zł, wypłacono 29 świadczeń.
- **Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:**
Dodatek przysługuje osobie uprawnionej do urlopu wychowawczego. Okres wypłaty dodatku nie może być dłuższy niż 24 miesiące kalendarzowe lub 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli uprawniony sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu albo 72 miesiące kalendarzowe, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym. W okresie od 1.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 77 świadczeń na kwotę 29.897 zł.
- **Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:**

Dodatek przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka. Wysokość dodatku uzależniona jest od wieku dziecka. Wypłacono 235 dodatków na kwotę 24.973,56 zł.

- **Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego:**

Celem tego świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego. Dodatek wypłacany jest jednorazowo. Jego wysokość to 100,00 zł na każde dziecko. W okresie od 1.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 417 świadczeń na kwotę 30.343,84 zł.

- **Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka:**

Dodatek przysługuje jeśli:

- Ojciec dziecka jest nieznan,
  - Ojciec dziecka nie żyje ,
  - Powództwo o zasądzeniu alimentów zostało oddalone.
- Wypłacono 46 świadczeń na kwotę 6.818,80 zł.

- **Specjalny zasiłek opiekuńczy**

Wypłacono 6 świadczeń na kwotę 3.720 zł.

- **Zasiłek dla opiekuna**

Wypłacono 9 świadczeń na kwotę 5.580 zł.

- **Dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:**

Pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 73 świadczeń na kwotę 8.071,34 zł

Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 723 świadczeń na kwotę 47.845,93zł.

- **Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej:**

Dodatek przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 1291 świadczeń na kwotę 119.731 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1 000 zł na jedno dziecko. Zapomoga ta przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu gdy dochód nie przekracza 1922 zł. Wniosek o zapomogę składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego prawną opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 42 świadczeń na kwotę 42 000 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny:

Świadczenie to przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

W okresie od 1.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 1208 świadczeń na kwotę 260.529 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne:

Świadczenie przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub niepodejmowania zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 1830 zł. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 224 świadczeń na kwotę 408.858 złotych.

Świadczenie rodzicielskie w roku ubiegłym wypłacono 109 świadczeń na kwotę 100.733 zł.

Ogólna kwota wypłaconych świadczeń w okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wyniosła 1.709.620,18 złotych w tym 55.867,72 zł. stanowią koszty obsługi.

Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe:

Składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe opłacane za osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego. Suma opłaconych składek w okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wyniosła 59.235,14 zł (za 243 świadczeń).

Realizacja zadań z zakresu rządowego programu „Dobry Start”

W ramach prowadzonego zadania objęto pomocą 376 rodzin – wypłacono 642 świadczeń na kwotę 192.600 zł oraz na obsługę świadczeń w wysokości 5.227,75 zł.

Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa zasady postępowania wobec osób zobowiązanych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna oraz zasady postępowania w sprawach przyznania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Fundusz alimentacyjny: przysługuje osobie uprawnionej do świadczenia na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł. Świadczenie przysługuje w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł. W okresie od 01.01.2020 r. – 31.12.2020 r. wypłacono 192 świadczeń na kwotę 81.600 zł – w przypadku 10 rodzin,

Realizacja zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (500+)

W ramach prowadzonego zadania wydano 76 decyzji administracyjnych oraz przyznających uprawnienia do powyższego świadczenia. Wydatkowano na obsługę kwotę 66.327,90 zł, oraz na wypłatę świadczenia 5.943.577,98 zł., wypłacono 11972 świadczeń, pozostała kwota przeznaczona była na wdrożenie i obsługę świadczenia.

Pomoc żywnościowa pochodząca ze środków UE

W ramach prowadzonej współpracy z Polski Komitetem Pomocy Społecznej z pomocy żywnościowej finansowanej ze środków UE w ramach prowadzonego programu na lata 2014 – 2020 skorzystało 50 rodzin o liczbie osób w rodzinach 177.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w budżecie samorządu terytorialnego w 2020 r. wyniosły 9.122.503 zł, w tym w budżecie OPS 8.908.505 zł.

Współpraca z jednostkami, urządami w zakresie prowadzonej pracy socjalnej i wykonywanych zadań z zakresu pomocy społecznej

W ramach wykonywanych zadań współpracowano z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kierowano osoby na leczenie odwykowe),
- KRUS-em,
- ZUS-em,
- Urzędem Skarbowym,
- Ośrodkiem Rehabilitacyjno – Opiekuńczym w Perkach Karpiach,
- Niepublicznym Zakładem Opiekuńczo Pielęgnacyjnym w Dworakach Staśkach w zakresie korzystania z usług z ZOZ oraz innych oddziałów,
- Powiatowym Urzędem Pracy – aktywizacja osób bezrobotnych w celu podjęcia pracy, aktywizacja dłużników alimentacyjnych,
- domami pomocy społecznej,
- szkołami (podstawowymi, gimnazjum i ponadgimnazjalna) znajdującymi się na terenie gminy – dożywianie dzieci, zakup podręczników i przyborów szkolnych,
- służbą medyczną (lekarz rodzinny, lekarz specjalista, pielęgniarka środowiskowa), w przypadku osoby niepełnosprawnej, chorej, które wymagały fachowej pomocy medycznej i pomocy w załatwianiu spraw,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – współpraca z zakresu pieczy zastępczej, domu pomocy społecznej dofinansowania z PFRON, orzecznictwa w zakresie ustalenia stopnia niepełnosprawności,

- Policją,
- sołtysami, mieszkańcami, z rodziną w rozwiązywaniu trudnych sytuacji losowych i życiowych,
- sądami i Prokuraturą,
- prowadzono ścisłą współpracę z kuratorami sądowymi, mającymi nadzór nad środowiskami z terenu naszej gminy,
- przeprowadzono wywiady alimentacyjne u rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy, których osoby zobowiązane ubiegają się o pomoc w OPS właściwych ze względu na miejsce ich zamieszkania,
- wydawano opinię dla opiekunów prawnych,
- udzielano pomocy klientom w wypełnianiu dokumentów, pisaniu podań, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych,
- PKPS w Łomży.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany corocznie) jest elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokoły na lata 2014-2023, przyjętej Uchwałą Nr XXVI/200/2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku.

Program uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, określonych w Narodowym Programie Zdrowia, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pomimo nie przeprowadzenia diagnozy skali problemów i nie zastosowania szerszych badań, władze gminne jak i jednostki do tego powołane znają problemy mieszkańców zarówno młodych jak i starszych. W celu zapobieżenia tym problemom został uchwalony powyższy program, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych poprzez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków;

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/ narkomanii, pomocypsycho społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napoi alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt;
- działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

Program skierowany jest do dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców, opiekunów, wychowawców, rodzin z problemem alkoholowym, osób z rodzin uwikłanych z problem przemy w rodzinie, osób pijących nadmiernie, w tym uzależnionych od alkoholu, konsumentów, sprzedawców alkoholu, osób dorosłych, w tym kierowców.

Działania wynikające z Programu inicjuje i realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Wójta Gminy Sokoły oraz Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze szkołami na terenie gminy, Policją oraz innymi podmiotami, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

W 2020 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielała informacji osobom uzależnionym oraz ich rodzinom o możliwości podjęcia leczenia i terapii. Przeprowadzała rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkohol, kierowała na badanie przez biegłych w kierunku ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu, sporządzała wnioski do sądu w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Komisja kierowała osoby z terenu gminy, które uczestniczą w spotkaniach terapeutycznych w Poradni Uzależnień w Wysokiem Mazowieckiem.

Przedstawione wyżej działania GKRPA miały głównie za zadanie rozwiązanie problemów walki z nałogami na terenie naszej gminy, zagrożonej w dużym stopniu jej rozprzestrzenianiu.

3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

W zakresie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 podejmowano działania zgodnie z założeniami programowymi mającymi na celu systematycznej współpracy jednostek działających na rzecz dzieci na terenie gminy Sokoły. Głównym planowanym efektem było osiągnięcie polepszenia sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz ograniczenie patologii oraz uwrażliwienie społeczeństwa lokalnego na krzywdę dzieci i zachęcenie do współpracy z instytucjami.

Wspieranie rodziny ma na celu uświadamianie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, że ich sytuacja nie może być trwała.

Pomimo wizyt prowadzonych przez pracowników socjalnych w wymienionych środowiskach trudno jest zmotywować rodziny do określonych działań w kierunku osiągnięcia zakładanych

celów między innymi skorzystania z porad i konsultacji specjalistów działających na terenie gminy tj. Punktu Konsultacyjnego, oddziału uzależnień. Prowadzone próby nie w każdym przypadku pozwoliły na uzyskanie planowanych efektów.

Zgodnie z art. 176 ust 5 cytowanej ustawy, do zadań własnych gminy należy m.in. współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i pieczy instytucjonalnej np. placówce opiekuńczo wychowawczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku pokrywał koszty za 9 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt tego zadania wyniósł 32.356 zł - w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

4. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program Współpracy na rok 2020 Gminy Sokoły z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Sokoły Nr X/67/2019 z dnia 26 listopada 2019 r. W 2020 r. w ramach realizacji powyższego Programu, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Wójt Gminy Sokoły zarządzeniem Nr 5.2020 z dnia 02 marca 2020 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie:

- 1) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 2) ochrony i promocji zdrowia

w terminie od 01 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Na realizację wyżej wymienionych zadań przeznaczono kwotę:

- 1) 40.000,00 zł (słownie złotych: czterdzieści tysięcy 00/100);
- 2) 2.000,00 zł (słownie złotych: dwa tysiące 00/100).

Oferty złożyły trzy organizacje pozarządowe.

W związku z wprowadzeniem w dniu 20 marca 2020 r. stanu epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej Wójt Gminy Sokoły zarządzeniem Nr 11.2020 z dnia 30 marca 2020 r. zawiesił postępowanie dotyczące wyboru oferty w wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2020 r. Następnie zarządzeniem Nr 23.2020 z dnia 18 czerwca 2020 r. ww. postępowanie zostało odwieszona. Zawieszenie, a następnie odwieszenie konkursu ofert spowodowało zmianę terminu realizacji zadań publicznych. Realizacja ww. zadań odbyła się w okresie od 03 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Z realizacji zadania publicznego zrezygnowało Stowarzyszenie Pomocy Szansa, pozostałe oferty zostały zaopiniowane pozytywnie.

Na realizację zadań w formie wsparcia dotacji udzielono następującym organizacjom pozarządowym:

- 1) Klubowi Sportowemu Sokoły, ul. Rynek Mickiewicza 10, 18-218 Sokoły – na realizację zadania publicznego pn.: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz

ochrony i promocji zdrowia” w wysokości 25.000,00 zł (słownie złotych: dwadzieścia pięć 00/100);

- 2) Klubowi Rodzin Abstynenckich „ŁABĘDŹ”, ul. Ludowa 19, 18-200 Wysokie Mazowieckie – na realizację zadania pn. „Udzielanie pomocy i wsparcia z zakresu socjoterapii i psychologii oraz rehabilitacji osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin” w wysokości 2.000,00 zł (słownie złotych: dwa tysiące 00/100).

Łącznie w 2020 r. organizacjom pozarządowym udzielono dotacji w wysokości 27.000,00 zł (słownie złotych: dwadzieścia siedem 00/100).

Zadania zostały prawidłowo zrealizowane i rozliczone.

IX. Realizacja uchwał Rady Gminy

W 2020 roku Rada Gminy Sokoły obradowała na 9 sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady Gminy w dniach: 6 lutego 2020 r., 31 marca 2020 r., 28 kwietnia 2020 r., 23 czerwca 2020 r., 3 września 2020 r., 27 października 2020 r., 26 listopada 2020 r., 10 grudnia 2020 r. i 29 grudnia 2020 r. Sesje zwoływane były w miarę potrzeb i uwzględniały tematykę określoną w ramowym planie pracy rady oraz inne zagadnienia wynikające z bieżących potrzeb, które wymagają określonego stanowiska, opinii lub uchwały rady. W 2020 roku Rada Gminy Sokoły podjęła 55 uchwał.

Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny. Organem takim, z wyłączeniem spraw budżetowych jest Wojewoda Podlaski, natomiast w zakresie spraw dotyczących budżetu – Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku.

W 2020 r. realizowane były uchwały podjęte w tym okresie, jak i w latach poprzednich. Natomiast znaczna część uchwał podjętych na sesjach pod koniec okresu sprawozdawczego wykonywana jest do chwili obecnej. Sytuacja taka dotyczy uchwał, które ustaliły prawo miejscowe, uchwały budżet gminy oraz wprowadzały wieloletnie plany i programy.

Realizacja uchwał w 2020 r.

W pierwszym półroczu 2020 roku Rada Gminy Sokoły obradowała na 4 sesjach, na których podjęto 21 uchwał. Przepisy prawa miejscowego i zmiany w budżecie zawarte były w 9 uchwałach i zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego. Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny. Organem takim, z wyłączeniem spraw budżetowych jest Wojewoda Podlaski, natomiast w zakresie spraw dotyczących budżetu – Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku.

W I półroczu 2020 r. realizowane były zarówno ubiegłoroczne uchwały, jak i uchwały podjęte w latach poprzednich. Natomiast znaczna część uchwał podjętych na sesjach pod koniec okresu sprawozdawczego wykonywana jest do chwili obecnej. Sytuacja taka dotyczy uchwał, które ustaliły prawo miejscowe, zmieniały budżet gminy na 2020 rok oraz ustalały wieloletnie plany i programy.

Realizacja uchwał w I półroczu 2020 r. przedstawiała się w następujący sposób:

1. Prawo miejscowe:

- 1) Uchwała Nr XII/83/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego drogi gminnej – opłata za zajęcie pasa drogowego stosowana jest zgodnie z postanowieniami uchwały.
- 2) Uchwała Nr XII/84/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie określenia średniej ceny jednostek paliwa w gminie na rok szkolny 2019/2020 – zwrot rodzicom kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych dokonywany jest na podstawie określonej w uchwale ceny paliwa.
- 3) Uchwałę Nr XIII/87/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie zmiany statutu Gminy Sokoły – zaktualizowany zapisy statutu gminy.
- 4) Uchwałę Nr XIII/89/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie zmiany statutu Centrum Integracji Społecznej w Sokołach – zaktualizowany zapisy statutu CIS w Sokołach.
- 5) Uchwałę Nr XIII/91/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sokoły – opieka nad zwierzętami bezdomnymi sprawowana jest zgodnie z przyjętym programem.

2. Uchwały dotyczące zmian w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej gminy Sokoły:

- 1) Uchwała Nr XII/85/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok.
- 2) Uchwała Nr XIII/86/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 r.
- 3) Uchwała Nr XIV/93/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy Sokoły na 2020 r.
- 4) Uchwała Nr XV/99/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy Sokoły na 2020 r.

3. Pozostałe uchwały:

- 1) Uchwała Nr XII/81/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów na dzierżawę lokalu użytkowego na okres do 3 lat których przedmiotem jest ten sam lokal – przedłużono umowę dzierżawy lokalu wskazanego w uchwale.
- 2) Uchwała Nr XII/82/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu – ustanowiono służebność przesyłu na nieruchomościach wskazanych w uchwale.
- 3) Uchwałę Nr XIII/88/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej jednostek organizacyjnych gminy

– wspólną obsługę finansową jednostek organizacyjnych gminy rozszerzono o Centrum Integracji Społecznej w Sokołach;

4) Uchwałę Nr XIII/90/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie opinii dotyczącej nabycia nieruchomości w miejscowości Jeńki – działka została nabyta przez gminę w celu poszerzenia drogi gminnej.

5) Uchwałę Nr XIII/92/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2021 roku – zgodnie z postanowieniami uchwały w projekcie budżetu na 2021 r. nie zostanie wyodrębniony fundusz sołecki.

6) Uchwałę Nr XV/94/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Sokoły wotum zaufania – rada gminy udzieliła wotum zaufania wójtowi.

7) Uchwałę Nr XV/95/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Sokoły za 2019 rok – rada gminy rozpatrzyła i zatwierdziła sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za 2019 rok.

8) Uchwałę Nr XV/96/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia absolutorium wójtowi gminy – udzielono absolutorium wójtowi gminy z tytułu wykonania budżetu gminy za 2019 rok.

9) Uchwałę Nr XV/97/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Sokoły – skargę uznano za bezzasadną, a uchwałę przekazano wnoszącej skargę.

10) Uchwałę Nr XV/98/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy na dzierżawę lokalu użytkowego na okres do 3 lat której przedmiotem jest ten sam lokal – zawarto umowy dzierżawy na nieruchomości wskazane w uchwale.

11) Uchwałę Nr XV/100/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie odwołania skarbnika gminy – pani Irena Bruszevska została odwołana ze stanowiska Skarbnika Gminy.

12) Uchwałę Nr XV/101/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie powołania skarbnika gminy – pani Irena Bruszevska została powołana na stanowisko Skarbnika Gminy.

W drugim półroczu 2020 roku Rada Gminy Sokoły obradowała na 5 sesjach, na których podjęto 34 uchwały. Przepisy prawa miejscowego, budżet gminy i zmiany w budżecie zawarte były w 20 uchwałach i zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny. Organem takim, z wyłączeniem spraw budżetowych jest Wojewoda Podlaski, natomiast w zakresie spraw dotyczących budżetu i finansów – Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku.

W II półroczu 2020 r. realizowane były uchwały podjęte zarówno w I półroczu 2020 r., jak i w latach poprzednich. Natomiast znaczna część uchwał podjętych na sesjach pod koniec okresu sprawozdawczego wykonywana jest do chwili obecnej. Sytuacja taka dotyczy uchwał, które

ustaliły prawo miejscowe, zmieniały lub uchwały budżet gminy oraz wprowadzały wieloletnie plany i programy.

Realizacja uchwał podjętych w II półroczu 2020 r. przedstawiała się w następujący sposób:

1. Prawo miejscowe:

- 1) Uchwała Nr XVI/103/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. w sprawie określenia średniej ceny paliwa w gminie na rok szkolny 2020/2021 – określone w uchwale ceny paliwa stosowane są do określenia wielkości zwrotu kosztów rodzicom realizującym samodzielnie dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych;
- 2) Uchwała Nr XVI/106/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu – zaliczono do kategorii dróg gminnych nieruchomości wskazane w uchwale;
- 3) Uchwała Nr XVI/107/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych – rozszerzono katalog działek zaliczonych do kategorii dróg gminnych o nieruchomości wskazane w uchwale;
- 4) Uchwała Nr XVII/109/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sokoły – prowadzony jest nadzór nad realizacją postanowień uchwały;
- 5) Uchwała Nr XVII/110/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi – prowadzony jest nadzór nad realizacją postanowień uchwały;
- 6) Uchwała Nr XVII/111/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Sokoły z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok – współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizowana jest zgodnie z postanowieniami programu;
- 7) Uchwała Nr XVIII/114/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości – podatek pobierany jest zgodnie z postanowieniami uchwały;
- 8) Uchwała Nr XVIII/115/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zasad przyznawania i wypłacania uczniom stypendium i nagrody Wójta Gminy Sokoły – uchwała została uchylona;
- 9) Uchwała Nr XIX/121/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany statutu Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Sokołach – Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Sokołach wykonuje zadania i funkcjonuje zgodnie ze statutem;
- 10) Uchwała Nr XIX/123/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty – prowadzony jest nadzór nad realizacją postanowień uchwały;

11) Uchwała Nr XIX/124/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na obszarze Gminy Sokoły – stosowany jest wzór deklaracji ustalony przez radę gminy;

12) Uchwała Nr XIX/125/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie zmieniającą uchwałę Nr XVII/109/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sokoły – działania wskazane w uchwale realizowane są zgodnie z jej postanowieniami;

13) Uchwała Nr XX/131/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie pozbawienia kategorii drogi publicznej gminnej poprzez wyłączenie z użytkowania części działki o numerze ewidencyjnym 66/13 obręb Sokoły M – pozbawiono kategorii drogi gminnej część działki wskazanej w uchwale poprzez wyłączenie jej z użytkowania;

14) Uchwała Nr XX/133/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania uczniom stypendium i nagrody Wójta Gminy Sokoły – stypendia i nagrody Wójta Gminy Sokoły są przyznawane i wypłacane zgodnie z postanowieniami uchwały.

2. Uchwały dotyczące uchwalenia budżetu Gminy Sokoły lub jego zmian:

1) Uchwała Nr XVI/102/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok;

2) Uchwała Nr XVII/108/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok;

3) Uchwała Nr XVIII/113/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok;

4) Uchwała Nr XIX/119/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok;

5) Uchwała XX/127/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok;

6) Uchwała XX/128/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie budżetu gminy Sokoły na 2021 rok.

3. Wieloletnie Prognozy Finansowe Gminy Sokoły lub jej zmiany:

Uchwała XX/129/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sokoły na lata 2021-2031.

4. Pozostałe uchwały:

1) Uchwała Nr XVI/104/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami dotyczących zmiany granic gminy Sokoły – przeprowadzono konsultacje społeczne z mieszkańcami wsi Bujny ws. zmiany granic gminy Sokoły;

2) Uchwała Nr XVI/105/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 3 września 2020 r. w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku skargi Prokuratora Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem – skarga Prokuratora Rejonowego w Wysokiem

Mazowieckiem została przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku;

3) Uchwała Nr XVII/112/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 27 października 2020 r. w sprawie opinii dotyczącej zbycia nieruchomości w drodze przetargu nieograniczonego z zasobu nieruchomości Gminy Sokoły – w trakcie realizacji;

4) Uchwała Nr XVIII/116/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu – wyrażono zgodę PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w Lublinie, Oddział Białystok oraz jej następcom prawnym na ustanowienie służebności przesyłu energii elektrycznej na nieruchomościach wskazanych w uchwale;

5) Uchwała Nr XVIII/117/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w drodze zamiany – w trakcie realizacji;

6) Uchwała Nr XVIII/118/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie rozpatrzenia ponownej skargi na działalność Wójta Gminy Sokoły – skargę ponownie uznano za bezzasadną;

7) Uchwała Nr XIX/120/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie likwidacji Filii Bibliotecznej w Bruszewie Biblioteki Publicznej w Sokołach wchodzącej w skład Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Sokołach – z dniem 31 grudnia 2020 r. została zlikwidowana Filia Biblioteczna w Bruszewie Biblioteki Publicznej w Sokołach wchodzącej w skład Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Sokołach;

8) Uchwała Nr XIX/122/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie złożenia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z 4 listopada 2020 r. o sygn. akt: I SA/Bk 682/20 – skarga kasacyjna została złożona do Naczelnego Sądu Administracyjnego;

9) Uchwała Nr XIX/126/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sokoły na lata 2021-2023 – Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokołach inicjuje działania określone w Programie oraz sprawuje nadzór nad realizacją postanowień uchwały;

10) Uchwała Nr XX/130/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok – Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokołach inicjuje działania określone w Programie oraz sprawuje nadzór nad realizacją postanowień uchwały;

11) Uchwała Nr XX/132/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół na terenie gminy Sokoły – nadzór nad realizacją postanowień uchwały;

12) Uchwała XX/134/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia ramowych planów pracy stałych komisji Rady Gminy Sokoły na 2021 rok – plan pracy realizowany jest zgodnie z podjętą uchwałą;

13) Uchwała XX/135/2020 Rady Gminy Sokoły z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia planu pracy Rady Gminy Sokoły na 2021 rok – plan pracy realizowany jest zgodnie z podjętą uchwałą.

X. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

Gmina Sokoły współpracuje z związkami i stowarzyszeniami, takimi jak:

- Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego ul. Świętojańska 24, 15-277 Białystok,
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej ul. Kantaka 4, 61-812 Poznań,
- Związek Samorządów Polskich ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa,
- Łomżyńskie Forum Samorządowe Pl. Stary Rynek 14, 18-400 Łomża,
- Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna ul. Malmeda 6, 15-440 Białystok,
- Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi ul. Lipowa 4, 18-106 Turośń Kościelna,
- Stowarzyszenie N.A.R.E.W.- Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi ul. Lipowa 4, 18-106 Turośń Kościelna.

XI. Podsumowanie

Szanowni Państwo!

Przedstawiam Państwu Raport o Gminie Sokoły sporządzony po raz trzeci w związku ze zmianą ustawy o samorządzie gminnym. W dokumencie tym zostały opisane najważniejsze zagadnienia i działania samorządu mające na celu rozwój gminy i poprawę życia jej mieszkańców. Dokonano podsumowania 2020 roku oraz dorobku minionego okresu, zwłaszcza oceny ostatnich 30 lat samorządu gminnego.

Wspólnie z Radą Gminy zrobimy wszystko, by Gmina Sokoły stała się miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla jej mieszkańców. Głównym celem działania samorządu gminy jest poprawa życia mieszkańców gminy. W chwili obecnej nasza gmina wyposażona jest w nowoczesną infrastrukturę, porównywalną do najbardziej rozwiniętych gmin w Polsce.

Sokoły, 31.05.2021 r.

Józef Zajkowski

Wójt Gminy Sokoły